

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT

AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 306.

Bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, enz., moeten franco
worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN

VOOR 3 MAANDEN,

te Amsterdam..... f 7.—
en Buitensland..... f 8.—

Advertentien.

ZEVEN REGELS of minder..... f 1.75.
Elken regel meer..... 25.
EZZEL voor elke advertentie en herhaling..... 35.voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en
Wetenschappen.

Bij dit Nummer behoort een Bijvoegsel.

VERDEEL EN HEERSCH.

Men zou met het spreekwoord: *de natuur gaat boven de leer*, kunnen beginnen. o Ja, zoo als de menschen tot nog toe zijn, loopen zij niet weinig uit elkander, of, hetgeen nog erger is, zij loopen elkander wel eens omver; zoo veel hoofden zoo veel zinnen, zoo veel in de groote als in de kleine huishoudingen, en vooral in de huishoudingen, welke men staten noemt. Hier behoeft men geene kunst, om ze te verdeelen, maar wel om ze onder ééne kaproen te brengen. Aan zich zelven overgelaten, en zelfs, wanneer men er zich mede bemoeit, zien wij er den Hobbesiaanschen oorlog in, die de oorlog van allen tegen allen is, en dat is de schoonste zijde der verdeling niet. Doch de natuur, vooral de zedelijke, is in sommige opzichten, maar met meer voordeel, sterker dan de leer; zij loopt de leer wel eens van lieverlede vooruit, bijv. door het verschil van karakters en bekwaamheden, van standen, rangen en eigendommen, tusschen rijken, armen en middelklassen, tusschen zwakken en sterken, vrouwen en mannen, en onder deze, kinderen, jeugdige, manbare, ouden en grijsaards; hierin behoeft de regering niet te verdeelen; de natuur heeft er voor gezorgd. Dat veelsortige allerlei in de maatschappij en het instinctaardige besef van deze allen: dat het ene mes het andere in schede houdt, en een daardoor als werktuigelijk te weeg gebracht evenwigt van allen onder allen — waarbij nog in aanmerking komen de verschillende *contractus imminuti*, welke, zonder de wegeving zelfs der Romeinen, als waren zij in in onze aangehooren kennis gegrond, door ieder op zijne plaats in de maatschappij begrepen en in praktijk gebracht worden, en waardoor er reeds door de natuur een aanleg tot eendragtige zamenleving onder de groote en kleine massa's aanwezig is — zou het den regeerder reeds zeer gemakkelijk maken, om, en door *verdeling*, en door de eendragt onder de *verdelde*, de orde en rust te handhaven; ware het niet, dat zij door wereldlijke en geestelijke duivelskunstenaars, welke zich zelve tot tegenregeerders opwerpen, en zich van tijd tot tijd tot regeerders der regeringen verheffen, daarin gedwaarschoot worden.

Men zou met het spreekwoord: *de natuur gaat boven de leer*, kunnen beginnen. o Ja, zoo als de menschen tot nog toe zijn, loopen zij niet weinig uit elkander, of, hetgeen nog erger is, zij loopen elkander wel eens omver; zoo veel hoofden zoo veel zinnen, zoo veel in de groote als in de kleine huishoudingen, en vooral in de huishoudingen, welke men staten noemt. Hier behoeft men geene kunst, om ze te verdeelen, maar wel om ze onder ééne kaproen te brengen. Aan zich zelven overgelaten, en zelfs, wanneer men er zich mede bemoeit, zien wij er den Hobbesiaanschen oorlog in, die de oorlog van allen tegen allen is, en dat is de schoonste zijde der verdeling niet. Doch de natuur, vooral de zedelijke, is in sommige opzichten, maar met meer voordeel, sterker dan de leer; zij loopt de leer wel eens van lieverlede vooruit, bijv. door het verschil van karakters en bekwaamheden, van standen, rangen en eigendommen, tusschen rijken, armen en middelklassen, tusschen zwakken en sterken, vrouwen en mannen, en onder deze, kinderen, jeugdige, manbare, ouden en grijsaards; hierin behoeft de regering niet te verdeelen; de natuur heeft er voor gezorgd. Dat veelsortige allerlei in de maatschappij en het instinctaardige besef van deze allen: dat het ene mes het andere in schede houdt, en een daardoor als werktuigelijk te weeg gebracht evenwigt van allen onder allen — waarbij nog in aanmerking komen de verschillende *contractus imminuti*, welke, zonder de wegeving zelfs der Romeinen, als waren zij in in onze aangehooren kennis gegrond, door ieder op zijne plaats in de maatschappij begrepen en in praktijk gebracht worden, en waardoor er reeds door de natuur een aanleg tot eendragtige zamenleving onder de groote en kleine massa's aanwezig is — zou het den regeerder reeds zeer gemakkelijk maken, om, en door *verdeling*, en door de eendragt onder de *verdelde*, de orde en rust te handhaven; ware het niet, dat zij door wereldlijke en geestelijke duivelskunstenaars, welke zich zelve tot tegenregeerders opwerpen, en zich van tijd tot tijd tot regeerders der regeringen verheffen, daarin gedwaarschoot worden.

Men zou met het spreekwoord: *de natuur gaat boven de leer*, kunnen beginnen. o Ja, zoo als de menschen tot nog toe zijn, loopen zij niet weinig uit elkander, of, hetgeen nog erger is, zij loopen elkander wel eens omver; zoo veel hoofden zoo veel zinnen, zoo veel in de groote als in de kleine huishoudingen, en vooral in de huishoudingen, welke men staten noemt. Hier behoeft men geene kunst, om ze te verdeelen, maar wel om ze onder ééne kaproen te brengen. Aan zich zelven overgelaten, en zelfs, wanneer men er zich mede bemoeit, zien wij er den Hobbesiaanschen oorlog in, die de oorlog van allen tegen allen is, en dat is de schoonste zijde der verdeling niet. Doch de natuur, vooral de zedelijke, is in sommige opzichten, maar met meer voordeel, sterker dan de leer; zij loopt de leer wel eens van lieverlede vooruit, bijv. door het verschil van karakters en bekwaamheden, van standen, rangen en eigendommen, tusschen rijken, armen en middelklassen, tusschen zwakken en sterken, vrouwen en mannen, en onder deze, kinderen, jeugdige, manbare, ouden en grijsaards; hierin behoeft de regering niet te verdeelen; de natuur heeft er voor gezorgd. Dat veelsortige allerlei in de maatschappij en het instinctaardige besef van deze allen: dat het ene mes het andere in schede houdt, en een daardoor als werktuigelijk te weeg gebracht evenwigt van allen onder allen — waarbij nog in aanmerking komen de verschillende *contractus imminuti*, welke, zonder de wegeving zelfs der Romeinen, als waren zij in in onze aangehooren kennis gegrond, door ieder op zijne plaats in de maatschappij begrepen en in praktijk gebracht worden, en waardoor er reeds door de natuur een aanleg tot eendragtige zamenleving onder de groote en kleine massa's aanwezig is — zou het den regeerder reeds zeer gemakkelijk maken, om, en door *verdeling*, en door de eendragt onder de *verdelde*, de orde en rust te handhaven; ware het niet, dat zij door wereldlijke en geestelijke duivelskunstenaars, welke zich zelve tot tegenregeerders opwerpen, en zich van tijd tot tijd tot regeerders der regeringen verheffen, daarin gedwaarschoot worden.

Men zou met het spreekwoord: *de natuur gaat boven de leer*, kunnen beginnen. o Ja, zoo als de menschen tot nog toe zijn, loopen zij niet weinig uit elkander, of, hetgeen nog erger is, zij loopen elkander wel eens omver; zoo veel hoofden zoo veel zinnen, zoo veel in de groote als in de kleine huishoudingen, en vooral in de huishoudingen, welke men staten noemt. Hier behoeft men geene kunst, om ze te verdeelen, maar wel om ze onder ééne kaproen te brengen. Aan zich zelven overgelaten, en zelfs, wanneer men er zich mede bemoeit, zien wij er den Hobbesiaanschen oorlog in, die de oorlog van allen tegen allen is, en dat is de schoonste zijde der verdeling niet. Doch de natuur, vooral de zedelijke, is in sommige opzichten, maar met meer voordeel, sterker dan de leer; zij loopt de leer wel eens van lieverlede vooruit, bijv. door het verschil van karakters en bekwaamheden, van standen, rangen en eigendommen, tusschen rijken, armen en middelklassen, tusschen zwakken en sterken, vrouwen en mannen, en onder deze, kinderen, jeugdige, manbare, ouden en grijsaards; hierin behoeft de regering niet te verdeelen; de natuur heeft er voor gezorgd. Dat veelsortige allerlei in de maatschappij en het instinctaardige besef van deze allen: dat het ene mes het andere in schede houdt, en een daardoor als werktuigelijk te weeg gebracht evenwigt van allen onder allen — waarbij nog in aanmerking komen de verschillende *contractus imminuti*, welke, zonder de wegeving zelfs der Romeinen, als waren zij in in onze aangehooren kennis gegrond, door ieder op zijne plaats in de maatschappij begrepen en in praktijk gebracht worden, en waardoor er reeds door de natuur een aanleg tot eendragtige zamenleving onder de groote en kleine massa's aanwezig is — zou het den regeerder reeds zeer gemakkelijk maken, om, en door *verdeling*, en door de eendragt onder de *verdelde*, de orde en rust te handhaven; ware het niet, dat zij door wereldlijke en geestelijke duivelskunstenaars, welke zich zelve tot tegenregeerders opwerpen, en zich van tijd tot tijd tot regeerders der regeringen verheffen, daarin gedwaarschoot worden.

Men zou met het spreekwoord: *de natuur gaat boven de leer*, kunnen beginnen. o Ja, zoo als de menschen tot nog toe zijn, loopen zij niet weinig uit elkander, of, hetgeen nog erger is, zij loopen elkander wel eens omver; zoo veel hoofden zoo veel zinnen, zoo veel in de groote als in de kleine huishoudingen, en vooral in de huishoudingen, welke men staten noemt. Hier behoeft men geene kunst, om ze te verdeelen, maar wel om ze onder ééne kaproen te brengen. Aan zich zelven overgelaten, en zelfs, wanneer men er zich mede bemoeit, zien wij er den Hobbesiaanschen oorlog in, die de oorlog van allen tegen allen is, en dat is de schoonste zijde der verdeling niet. Doch de natuur, vooral de zedelijke, is in sommige opzichten, maar met meer voordeel, sterker dan de leer; zij loopt de leer wel eens van lieverlede vooruit, bijv. door het verschil van karakters en bekwaamheden, van standen, rangen en eigendommen, tusschen rijken, armen en middelklassen, tusschen zwakken en sterken, vrouwen en mannen, en onder deze, kinderen, jeugdige, manbare, ouden en grijsaards; hierin behoeft de regering niet te verdeelen; de natuur heeft er voor gezorgd. Dat veelsortige allerlei in de maatschappij en het instinctaardige besef van deze allen: dat het ene mes het andere in schede houdt, en een daardoor als werktuigelijk te weeg gebracht evenwigt van allen onder allen — waarbij nog in aanmerking komen de verschillende *contractus imminuti*, welke, zonder de wegeving zelfs der Romeinen, als waren zij in in onze aangehooren kennis gegrond, door ieder op zijne plaats in de maatschappij begrepen en in praktijk gebracht worden, en waardoor er reeds door de natuur een aanleg tot eendragtige zamenleving onder de groote en kleine massa's aanwezig is — zou het den regeerder reeds zeer gemakkelijk maken, om, en door *verdeling*, en door de eendragt onder de *verdelde*, de orde en rust te handhaven; ware het niet, dat zij door wereldlijke en geestelijke duivelskunstenaars, welke zich zelve tot tegenregeerders opwerpen, en zich van tijd tot tijd tot regeerders der regeringen verheffen, daarin gedwaarschoot worden.

Men zou met het spreekwoord: *de natuur gaat boven de leer*, kunnen beginnen. o Ja, zoo als de menschen tot nog toe zijn, loopen zij niet weinig uit elkander, of, hetgeen nog erger is, zij loopen elkander wel eens omver; zoo veel hoofden zoo veel zinnen, zoo veel in de groote als in de kleine huishoudingen, en vooral in de huishoudingen, welke men staten noemt. Hier behoeft men geene kunst, om ze te verdeelen, maar wel om ze onder ééne kaproen te brengen. Aan zich zelven overgelaten, en zelfs, wanneer men er zich mede bemoeit, zien wij er den Hobbesiaanschen oorlog in, die de oorlog van allen tegen allen is, en dat is de schoonste zijde der verdeling niet. Doch de natuur, vooral de zedelijke, is in sommige opzichten, maar met meer voordeel, sterker dan de leer; zij loopt de leer wel eens van lieverlede vooruit, bijv. door het verschil van karakters en bekwaamheden, van standen, rangen en eigendommen, tusschen rijken, armen en middelklassen, tusschen zwakken en sterken, vrouwen en mannen, en onder deze, kinderen, jeugdige, manbare, ouden en grijsaards; hierin behoeft de regering niet te verdeelen; de natuur heeft er voor gezorgd. Dat veelsortige allerlei in de maatschappij en het instinctaardige besef van deze allen: dat het ene mes het andere in schede houdt, en een daardoor als werktuigelijk te weeg gebracht evenwigt van allen onder allen — waarbij nog in aanmerking komen de verschillende *contractus imminuti*, welke, zonder de wegeving zelfs der Romeinen, als waren zij in in onze aangehooren kennis gegrond, door ieder op zijne plaats in de maatschappij begrepen en in praktijk gebracht worden, en waardoor er reeds door de natuur een aanleg tot eendragtige zamenleving onder de groote en kleine massa's aanwezig is — zou het den regeerder reeds zeer gemakkelijk maken, om, en door *verdeling*, en door de eendragt onder de *verdelde*, de orde en rust te handhaven; ware het niet, dat zij door wereldlijke en geestelijke duivelskunstenaars, welke zich zelve tot tegenregeerders opwerpen, en zich van tijd tot tijd tot regeerders der regeringen verheffen, daarin gedwaarschoot worden.

MENSELWERK.

FRANCESCA PELAZZI, OF DE BRUILOFTSAVOND.

«FRANCESCA, mijne beminde dochter, verhoor de smekingen uwer moeder, die u bezweert uwen vader zijn leven, neen, meer dan zijn leven, te redden, en den luister van ons geslacht te herstellen. Gij weet, FRANCESCA, ons gansche vernemen is te loor gegaan, door het bedrieglijk bankroet van dien Amerikaanschen bankier, en ons is daarvan niets overgebleven dan dit eenige, voor onze armoede al te prachtige paleis, dat wij niet zullen kunnen behouden. De afgrond van onzen ondergang opent zich voor ons van dag tot dag al meer en meer, en alle hoop zou ons verlaten, indien wij u niet hadden, mijne FRANCESCA, mijne geliefde dochter! Maar gij zijt onze steun en toeverlaat; de Hemel heeft u met bekoorlijkenheden en deugden versierd, opdat gij de schat en de redezoudt zijn van uwe ouders, voor wie er anders niets dan schande en ellende overblijft....»

En de markiezin PELAZZI weende bittere tranen, terwijl zij hare dochter omhelsde, vervolgens eenen angstvalligen blik op haar vestigde, en in hare oogen zocht te lezen, of zij kon voortgaan in hare vertrouwelijke mededeeling, zonder eene weigering, of althans eene al te smartelijke toestemming te duchten te hebben.

FRANCESCA, schromende de bedoeling harer moeder door eenige gissing te peilen, antwoordde haastig, op den toon van onschuldige verwondering: «Mijn Hemel! lieve moeder, waartoe kan ik u en mijnen vader van nut zijn, anders dan met u te beminnen en te trachten u uw lot te verzachten, door het met opgeruimdheid en moed met u te deelen, hoe hard het ook zij?»

«Dat kunt gij, dat kunt gij, mijn kind,» viel hare moeder haar in de rede. «Eén woord uit uwen mond, en ons geslacht keert weder tot al zijne vroothed. Maar dat woord... geldt het gansche leven...»

«Spreek, mijne moeder,» zeide FRANCESCA, voorloos van ontsteltenis. «Welnu, mijne dochter,» hernam de markiezin, «die rijke en voortreffelijke baron VAN GARDEN, die ons sedert een maand bezocht en reeds als een veeljarige vriend van ons huis is, vraagt uwe hand, en alles zal

hersteld zijn, indien gij toestemt; hij zal zich in Italië in onze nabijheid vestigen, en....»

«Genoeg, mijne waarde moeder,» sprak FRANCESCA, met eene gesmoorde stem. «Ik heb vier en twintig uren noodig, om mij aan dat denkbeeld te gewennen, of....»

«Ach, mijn kind, denk aan uwen vader, die, in weerwil van al zijne ontberingen, weldra niet langer aan zijne verbintenissen zal kunnen voldoen. Denk aan den roem van uw geslacht. Denk aan den baron VAN GARDEN, die, in een' nog jeugdigen ouderdom....»

«Helsas, lieve moeder,» zeide FRANCESCA, hare tranen weêrhoudende, «ik zal denken aan mijnen vader, aan ons geslacht, en ik zal trachten het overige te vergeten. Over vier en twintig uren zal ik u mijn antwoord brengen. Geef mij uwen zegen, lieve moeder, ik heb moed noodig, om ja te zeggen, en ook moed, indien ik....»

«Spreek niet uit, mijn kind, antwoorde de markiezin, opstaande. «Op twee jaren is het hart nog naauwelijks wakker; het uwe heeft nog niet gesproken, mijne FRANCESCA; uw wil vernag alles.»

FRANCESCA zweeg. Hare moeder verliet haar, na eene teedere omarming, niet zonder in het heugzaam nog om te zien, en haar nogmaals met blik en gebaren te omhelzen.

«EMILIO! EMILIO!» riep FRANCESCA, op hare knieën vallende, zoodra zij zich alleen bevond; «mijn arme EMILIO!»

Want het hart der jonkvrouw had voorlang gesproken, en het zweeg zelfs geen oogenblik meer. Doch hare ouders hoorden het niet. Hooren ouders wel immer iets van dien aard? In hun oog was hunne dochter nog als een zesprijg meisje. En zij was nu in haar zestiende, Italië haar geboortegegend, en liefde de zoon van haar leven!

Melden wij vooraf een woord van het ongeval, dat den markies zijn vermogen kostte, en wat er op volgde.

De markies PELAZZI was nog slechts twee jaren geleden bezitter van groote goederen, en hield zijn verblijf te *Milano*, in zijn vaderland, op een' prachtige voet. De markiezin was eene van de schitterendste edelvrouwen der stad, en de jonge FRANCESCA, pas in haar veertiende jaar getreden, begon reeds, zonder dat zij het nog wist, het voorwerp van veler oplettenheden te worden. Eensklaps vond zich de markies in eenen staatkundigen aanslag

voerende, wetmakende en regtsprekende raderen, zoodanig met en in zich zelve verenigde, dat er aan geene tegenwerking, veel min vijandige tegenwerking te denken was, terwijl hij zijne eigen beweging zelf bepaalde. Dat hij zulk een *hyper-absolutismus* eenige jaren kon volhouden, was zeker nog meer geluk dan wijsheid, want, hoezeer hij de veerkracht en de slimheid bezat, om deze zijne eigenmagtigheid tegen de ondergeschikte en afhankelijke raderen en radertjes te handhaven, de helse vuurwerken, die met het groote molenswerk niets gemeens hadden, ont kwam hij zeker niet anders, dan door buitengewone geluks slagen, en toen eindelijk geen Hobbesiaansche oorlog, van allen tegen allen, maar van allen tegen éénen, met de krachten van een alles dwingend noodlot, hem als hoofdtrad, en dus ook zijne van hem alleen afhingende moderaderen het: *rous ayez cessé de regner* in de ooren donderde, ondervond hij, dat ook zijne staatskunst, om, door alles overvleugend geweld, eendragt, en door die ineen geschroefde eendragt, eene almacht, als die van het noodlot, tot stand te brengen, wel voor een' duur van sommige jaren, maar niet voor die van eeuwen berekend was. En dit was, zoo mogelijk, nog grooter dwaling, in de wijze van door eendragt en verdeling te regeren.

Toen vervolgens Lodewijk XVIII zijne natie van een meer dan Oostersch despotismus wederom in den atmosfeer van eene halve democratie terug voerde, en daardoor alle partijen, en daaronder allerbijzonder het leger onvorgenogd maakte, ondervond ook hij weldra, dat hij van de twee kernspreukige regeringsbeginselen een allenomhandigst gebruik had gemaakt. Ongelukkig maar, dat hij door zijn voorbeeld ook naburige vorsten en volken al te ontijdig tot dezelfde dwalingen overhaalde.

Nu zou het ons toch niet aangenaam zijn, dat men, nit al het opgemelde, ons voor absolutisten, aristocraten vrienden, of oude foederale constitutionisten zou willen houden; integendeel, wij zijn met hart en ziel het constitutionele monarchale stelsel toegedaan. Het komt er maar op aan, om te weten, welk eene soort van grondwettigheid het groote staatswerktuig bezielen en regelen moet, om er de aan het hoofd dezer geplaatste grondbeginselen het gereedelijkst op te kunnen toepassen, en dan gelooven wij, onder verbetering, dat die volksvertegenwoordiging de beste zijn, welke op eenen eerbiedigen afstand van de volkskeus zijn geplaatst, hetgeen op verschillende wijzen, berekend naar de bijzondere geaardheden der te vertegenwoordigen volken, kan plaats hebben. En dan is onze grondwettige volksvertegenwoordiging zeker boven die te verkiezen, bij welke de stemgerechtigde massa's in meer onmiddellijke aanraking staan met hen, door wie zij vertegenwoordigd worden, zoo als bij vele andere grondwettige regeringen plaats heeft. Door die van stemgerechtigden op kiezers, van deze op de plaatselijke, van deze op de provinciale, en eindelijk van deze groote rijksoverheden op hen, die in de algemeene groote vergadering hunne stem doen hooren, wordt er zeker nog al veel zorg gedragen, dat de democratische, hetzij dan mag-netische of electrische vloestoffen niet al te raauwelijk op hunne zaaklastigden werken, vooral wanneer daarbij nog zorg gedragen is, dat de daarmede in verband gebrachte staatsmagten in dat gelukkig evenwigt gehouden worden, waardoor de eendragtshoofden, met dien van de zich van zelf verdeelende belangen en meeningen, die zachte werking en tegenwerking in beweging houdt, die de magt makende eendragt niet te slapert, maar ook niet te botsend tegen het veelhoofdigde uiterste, en de verdeeldheid der belangen tot geene slaande magt in de hand der gezagvoerders maakt.

Zoodanig, en dit is voor verschillende wijzigingen vatbaar, is, zekerlijk in eene grondwettige monarchie het beste en daarom ook duurzaamste regeringswerktuig, dat er uitgedacht kan worden; en waren alle staten van Europa, met de invoering van een beter evenwigt, dan er tot heden bestond, op dezen leest geschoeid, dan zou dit werelddeel niet zoo ver meer van zijne cosmopolitische bestemming verwijderd zijn, als tot nog toe het geval geweest is. Mogt slechts de zeer bedenkelijke *crisis*, waarin het zich thans bevindt, de regerende hoofden der volken bedacht doen zijn, om door zulke grondwettige regeringsstelsels zich zelve het regeren en hunnen onderdanen het geregeerd worden gemakkelijker te maken. Een congres, waardoor dit te weeg gebracht wordt, zou zich te gelijk als eerste hooge raad der vorsten en der volken, voor het eerst na de schepping der wereld, doen kunnen en eerbiedigen.

Bij eene nadere beschouwing zou het misschien niet ongepast zijn, te onderzoeken, van welk eenen aard de bedoelde crisis is, waarin zich Europa tot op den huidigen dag nog bevindt.

K.

betrokken. Hij werd nog in tijds gewaarschuwd, en haastte zich om zijne goederen, zijn paleis, zijne schilderijen en meubelen te verkoopen, om het gevaar eener verbeurd-verklaring te ontgaan, doch met beding van ze, tegen terugbetaling van de koopsom, bij gunstiger omstandigheden, weder te kunnen aanvaarden. Een zijner vrienden belaste zich met de overmaking van de daarvoor verkregen som van twee miljoen francs, en de plaatsing daarvan, op zijnen naam, bij den bankier SCHMITT, die zich kortelings te voren van *New-York* naar *Marseille* verplaatst had, met eene vermaandheid van braafheid en bekwaamheid, waardoor hem de kapitalen van drie honderd miljoen in het rond toevloeden. Na verloop van enige maanden, was het gevreesde onderzoek afgelopen, zonder den markies te treffen, en hij kon veilig terugkeeren. Nu was zijne eerste zorg, ten einde zich weder in het bezit zijner goederen te stellen, zijn bij den bankier geplaatst kapitaal door zijnen vriend te doen opeischen. Doch, in plaats van de verwachte wissels, ontving hij het verpletterend bericht, dat SCHMITT weinige dagen te voren met de twee miljoen en vele andere, hem van wijd en zijd toevertrouwd, verdwenen was.

De markies, nu dieper dan immer nedergebogen, onder dezen nieuwen en onherstelbaren ramp, verzamelde, zoo veel hij kon, wat er nog op te geven was van de hier en daar verspreide overblijfselen van zijn vermogen, en begaf zich met de zijnen niet weder naar *Milano*, waar hem in zijne vernedering niets meer kon bekoren, maar trok naar *Palermo*, de gebortestad der markiezin, waar deze nog een kostelijk paleis bezat. Nedrig was hunne aankomst, in eene gebuurde postkales, aan het grootsche marmeren gebouw, binnen hetwelk de op zuilen van jaspis en porphyriet rustende, vorstelijk prachtige groote trap FRANCESCA in het geheugen bragt, dat zij dien, bij eene vroegere reis harer ouders naar *Sicilië*, in hare kinderjaren was opgekomen, te midden van eene dubbele rei bedienden, rijk gedoscht in de staats-livree der PELAZZI's. Benaam besteede thans het verarmde gezin de mozaik bevoorlede treden, door eene enkele dienstdode vergezeld, FRANCESCA's kamermeisje BEATRIZ, die, van gedienbare jaren als hare jonge meesteres, te midden van haar opgevoerd, ook in den tegeenspoed haar lot wilde deelen. De goede BEATRIZ knielde neder aan den voet van den trap, de Heilige Maagd en alle Heiligen biddende om den voormaligen staat van geluk en vreugde in dit paleis te doen wederkeeren.

NEDERLAND.

AMSTERDAM 5 Nov. Wij vestigen de aandacht onzer lezers op het bijvoegsel van ons blad van heden, waarin, onder anderen, voorkomen: een bericht betreffende de teeken-akademie te 's Gravenhage, een stuk onder het opschrift GRIEKENLAND, en een brief over het artikel: *Iets over schepen en vaartuigen op kusten*.

Heden heeft de Criminele Regtbank hare eerste Zitting gehouden. Nadat de Ed. G. Achth. heer Voorzitter, Mr. P. W. Provo Kluit, de Zitting plechtig geopend had, werd de zaak behandeld van Willem Westerbeek, beschuldigd van diefstal bij nacht in een bewoond schip. Na den afloop van het getuigenverhoor, nam de Ed. G. Achth. heer Off. van Criminele Justitie, Mr. J. J. Uytwerf Sterling, het woord. Zed. Gestr. zeide, onder anderen, dat hij, bij deze plechtige gelegenheid het woord voerende, niet over het gewigt zijner betrekking, noch de wijze, waarop die waargenomen worden moest, zou uitweiden, maar dat hij wenschte, dat zijne handelingen die betrekking steeds waardig mogten zijn, en dat hij alleen zich ten regel wilde stellen, wat de beroemde D'Aguesseau, in een zijner uitmuntende requisitorien gezegd had, dat het openbaar Ministerie niet minder de verdere der onschuld dan de wreker van het misdrijf behoort te zijn. Na achtereenvolgens de vier punten te hebben doorgelopen, waarop, volgens art. 211 al. 2, in verband met art. 206, van het Wetb. van Straft. moet worden gelet, eindigde Z. Ed. G. Achth. met de opmerking, dat de nieuwe Nederlandsche Wet niet meer dan de Fransche, namelijk, niets anders dan oerleugening vordert. Evenwel bestond er een aanmerkelijk verschil. De Fransche Wet liet in het midden, hoe die overtuiging verkregen kon worden; de Nederlandsche vordert, dat die overtuiging op bewijs berustte. Zij verbiedt eene veroordeeling op bloote vermoedens, of onvolledige bewijsmiddelen gegrond. Z. Ed. G. Achth. behield zich voor, om, wanneer de gelegenheid zich voordoet, dit gevoelen later, op rechtskundige gronden, breedvoeriger te ontwikkelen.

Na de verdediging van den advocaat Heydams te hebben aangehoord, heeft de Regtbank den beschuldigde, bij een *gemotiveerd arrest*, schuldig verklaard, en veroordeeld tot 4 uur tēprontkstelling en 5 jaren confinement.

Men schrijft ons uit Harderwijk het volgende: Verscheiden groote landeigenaren op de Veluwe beklagen zich sedert eenigen tijd over herhaalden boschbrand, zowel in eiken- als dennenbosch, waardoor zeer aanzienlijke schade veroorzaakt wordt. Er zijn hier menschen, welke die ongevallen aan brandstichting toeschrijven, en de oorzaak in kwaadwilligheid jegens de landeigenaren meenen te moeten zoeken. Hoezeer mij het een en ander hoogst onwaarschijnlijk voorkomt, zou het toch van belang wezen, de aandacht van het gouvernement daarop te bepalen, ten einde die rampen zoo mogelijk voorkomen worden, als komende niet missen, of de rijke eigenaar moet door de herhalings ontmoedigd worden, en zal op die wijze in den grond worden geholpen.

Ten aanzien van den Schout bij Nacht Lucas, die den kapitein ter zee Koopman in het bevel over Z. M. zeemaat in Oost-Indië is opgevolgd, verneemt men nader, dat deze vlootvoogd in last moet hebben, de Nederlandsche marine aldaar op nieuw te organiseren en de zoogenoemde koloniale geheel op te heffen.

Het heeft Z. M. den Koning behaagd, om aan den heer F. A. W. Miquel, Med. Dr. en lector te Rotterdam, door wien de kruidkunde met den meesten ijver en met dat gelukkig gevolg beoefend wordt, dat wij van denzelfden reeds verscheidene, zoo hier als buiten 's lands, geachte werken over dat vak bezitten, als een blijk van bijzondere onderscheiding, zowel de *Flora van Java en naburige eilanden*, als de *Rumphia*, beide werken van den Leidschen hoogleraar Blume, te vereeren. Behalve aan sommige academische instellingen, zoo hier als buiten 's lands, en eenige beroemde geleerden, welke zich door het verkrijgen van 's Rijks Herbarium te Leiden zeer verdienstelijk hebben gemaakt, is zoodanig eene onderscheiding ook aan den hooggeleerden heer Reinwardt, alsmede aan den heer Juaguhm, welke tegenwoordig met den besten uitslag de kruidkundige nasporingen op Java voortzet, te beurt gevallen, aan elk van welke, op last Z. M., een exemplaar der *Rumphia* ten geschenke is uitgereikt geworden.

Men schrijft ons uit Hellevoetsluis, dat eerstdaags van aldaar zal uitzeeilen, het koopvaardijfchip van de heeren Hoboken en Zoonen, te Rotterdam, genaamd *Prinses Marianne*, kapitein J. A. Schott, aanvankelijk bestemd naar de kust van Guinee, ten einde aldaar in te schepen en verder naar Oost-Indië over te brengen, het nog overig gedeelte der troepen, welke aan de expeditie van wijlen den generaal-majoor Verveer hebben deel genomen.

's GRAVENHAGE 4 Nov. Gisteren avond heeft H. K. K. H. mevrouw de prinses van Oranje, vergezeld van hare beide jongste zonen, voor de eerste maal in dit wintersseizoen, den Franschen schouwburg met hare tegenwoordigheid vereerd, en is Hoogstdezelve, bij die gelegenheid, door het publiek met de levendigste toejuichingen begroet.

LEIDEN 4 Nov. De Leidsche muzikschool heeft gisteren avond de vierde verjaaring van haar bestaan gevierd. De talrijkheid der toehoorders, bestaande uit leden en ouders van leerlingen, bewees, hoe levendig de belangstelling blijft in eene inrichting, die, uit de behoefte van den tijd ontsproten en langzamerhand bevestigd, thans reeds zoo veel zelfstandigheid heeft, dat men zich vleien mag, dat zij duurzaam, en de weifeling der zwaarhoofden overwonnen is. Het bleek, uit de mededeelingen van den heer president der Commissie, die de plegtigheid van den avond met toespraken bestuurde, dat de muzikschool bloeit en goede vruchten belooft. Over deze belofte konden de toehoorders oordeelen uit proeven, die door enkelen der meest gewordevde leerlingen gegeven werden; het waren bevallige muziekstukken, voor piano, fluit, viool, clarinet, gitaar, en het solo- en choor-gezang. De verstandige keuze der proeven, in welke voortdurf de leerlingen niet door een gebrekkig vertoon van kracht zich zelve en de toehoorders pijnigden, maar met gemak uitvoerden, wat zij in hunne magt hadden, en de toehoorders somtijds deden genieten, bewees, hoe uitnemend goed het onderwijs van den heer directeur en van zijne mede-onderwijzers is, en dat, onder hunne bekwaame leiding, het talent methodiek ontwikkeld wordt.

ENGELAND.

Part. Corresp. Londen 2 November. De instructiën, door den Franschen gezant, graaf Sebastiani, van zijn Hof, betreffende de Hollandsch-

Belgische zaak ontvangen, schijnen niet overeenstemmend te zijn met de voorstellen van lord Palmerston en de andere leden der Conferentie. Frankrijk wil niet toestemmen in de voorgestelde som, welke België aan Holland te betalen zou hebben, en maakt bovendien, ofschoon met minder aandrang, nog andere tegenwerpingen op punten, welke men dacht, dat reeds overeengekomen waren. Nadat gemelde gezant de inzigten van zijn gouvernement aan de leden der Conferentie had medegedeeld, en hunne aanmerkingen daarop gehoord had, heeft hij onmiddellijk weder eenen buitengewonen koerier naar Parijs gezonden, wiens terugkomst eerstdaags verwacht wordt. Welke voorstellen van de zijde van Frankrijk gedaan zijn, is tot nog toe niet bekend geworden; de leden der Conferentie bewaren het diepste stilzwijgen, en het is dus ook niet mogelijk te zeggen, hoe de zaak op dit oogenblik staat. Intusschen gaat de Conferentie, welke voor het overige door niemand van overijling zal beschuldigd worden, ijerig voort zich met de zaak bezig te houden; immers bijna dagelijks hebben de leden bijeenkomsten, dan eens algemeen in het hotel van buitenlandsche zaken, dan weder bijzonder in dat van dezen of genen der Noordsche gezanten.

Londen 3 Nov. De heer Pakenham, Engelsch gezant te Mexico, is Zondag l.i., aan boord van het fregat *the Pique*, van Devonport, naar zijne bestemming vertrokken. Het fregat moet te Halifax dépêches afgeven, en vervolgens den heer Pakenham naar Mexico brengen. Men zegt, dat gemelde gezant houder is van instructiën, betreffende de kwestie tusschen dat land en Frankrijk, en, dat hij voorzien is van genoegzame volmagt, om tusschen beiden te komen; en de partijen, ware het mogelijk, tot een vergelijk te brengen. Men verhaalt, dat hij vóór zijn vertrek gezegd heeft, alle hoop te voeden, de zaak daartoe te zullen brengen en de opheffing der blokkade te bewerken. Indien het een en ander gegrond is, zou daarmede eenigzins bevestigd worden, de hoop, welke de Fransche dagbladen hebben te keimen gegeven, dat de zaak spoedig tot een einde zou gebracht worden, ofschoon op eene geheel andere wijs; immers hebben deze dagbladen beweerd, tjdningen van Mexico over New-Orleans te hebben, volgens welke, de president Bustamante, zich buiten staat vindende, de Fransche magt het hoofd te bieden, aan derzelver bevelhebber zou hebben doen weten, dat hij bereid was te kapituleren. Deze berichten echter hebben hier volstrekt geen ingang gevonden, dewijl men wel onderrigt is, dat er van Mexico geene latere tjdningen in Europa zijn aangekomen, dan die, welke hier met de laatste pakketboot zijn aangebracht, en welke niet de minste toespeling op eenige daad van onderwerping, of zelfs maar van onderhandeling bevatten. Intusschen zou graaf Molé, de president van het Fransche ministerie, volgens particuliere berichten, hier ontvangen, erkend hebben, dat de tegenwoordige staat van zaken niet veel langer konde voortduren, als zijnde de blokkade van de Mexicaansche havens hoogst nadeelig voor de belangen van Frankrijk, zoo wel als voor die zijner bondgenooten.

De *Times* van heden vestigt de aandacht op het onderscheid, dat de Franschen maken, ten opzichte van de door hen bewerkstelligde blokkade, en eene blokkade door andere mogendheden gelegd. Het enkel aanhouden van een Fransch schip, van Havre naar Callao bestemd, door den commandant van het Chilische blokkade-smaldeel, deed den Franschen bevelhebber van het fregat *Andromède*, kapitein Villeneuve, aan den Chilischen gezagvoerder verklaren, dat hij zulk eene daad als eene oorlogsverklaring tegen Frankrijk beschouwde, terwijl de Franschen zich echter niet ontnien hebben neutrale schepen uit de havens van Mexico te weren, aan te houden, ja op dezelve te schieten, in weêrwil, dat daaronder vaartuigen waren, bij welker vertrek uit Europa, de blokkade van Mexico nog niet bekend was. Chili was, daarenboven, langen tijd te voren met Peru in oorlog, vóór en aler het de havens der laatstgenoemde republiek liet blokkeren; doch Frankrijk blokkeerde de havens van Mexico en Buenos-Ayres, zonder dat, zelfs tot heden, eene oorlogsverklaring heeft plaats gehad.

Uit Canton zijn tjdningen tot den 27 Junij ontvangen. De Hongkooplieden hadden een zonderling plan gevormd, om de schulden van de insolvente Hingtoe te betalen, en wel door op de Britsche manufacturen een hooger inkomend recht te leggen, ten bedrage van zooveel, dat men het verschuldigde in acht en een half jaar, in plaats van in twaalf jaren zou kunnen voldoen. Daar nu nagenoeg al de schuldeischers Engelsche kooplieden zijn, zoo hebben deze natuurlijk weinig zin in eenen dergelijken maatregel, en hebben daartegen ernstig geprotesteerd.

DUITSCHLAND.

BERLIN 31 Oct. De tegenwoordigheid van Reschid-Pacha houdt de gemoederen alhier bezig; naar men verneemt, heeft hij eenen eigenhandigen brief en het portret van den Sultan voor Z. M. den Koning medegebragt; de Sultan wenscht, dat het getal vrijwilligers, welke van de Pruisische artillerie in zijne dienst zijn overgegaan, moge toenemen. Men beweert tevens, dat Reschid-Pacha belast is met belangrijke mededeelingen, betreffende den handel op de Levant. Heden vertrekt hij naar Parijs.

Uit Krakau verneemt men, dat de maatregelen, door de beschermende Mogendheden genomen, om de vrije stad Krakau te beschermen, tegen de weelingen van eene partij, die slechts op onlusten doelt, hun doel hebben bereikt. Het is te bejammeren, dat sommige misnoegden en heethoofden de magt hebben, om gebeurtenissen te doen ontstaan, die dergelijke maatregelen noodig maken, als nu te Krakau plaats hebben. Het is te vermoeden, dat de troepen, die bevel hebben ontvangen, zich van Podgrze naar Krakau te begeven, door nog meer detachementen zullen gevolgd worden, om in andere plaatsen kantonnementen te trekken.

HANOVER 1 Nov. Men verzekert, dat de Safragant van Osnabruck aan het gouvernement een protest heeft ter hand gesteld, betreffende de redenen van de jongst plaats gehad hebbende kerkelijke gebeurtenissen, hetgeen wel tot ernstige geschillen aanleiding zou kunnen geven; de bijzonderheden van deze zaak zijn nog niet bekend.

Z. M. den Koning heeft aan den Koninklijken Nederlandschen luitenant-generaal graaf van Porponcher, gezant en gevolmagtigd minister aan het Koninklijk Pruisische Hof, het grootkruis van de Koninklijke Guelphen-Orde geschonken.

Part. Corresp. FRANKFORT 2 Nov. De nieuwe inrichting, die van heden af in de uitgifte van de politieke dagbladen plaats heeft, voor het winterseizoen, bewijst, dat vooreerst nog niet te denken is aan het bespoedigen

van de aankomsten der Europeesche posten; de Fransche post komt thans geest enkelend avond vóór 8 ure alhier aan, terwijl de beurshandelaren zich des avonds nog laat derwaarts begeven om hunne brieven af te halen. Daar na 8 ure echter geene brieven meer worden uitgereikt, zoo kunnen de kooplieden daarvan voor buiten 's lands op dien zelfden dag geen gebruik maken. Het bestuur van het vorstelijk Turin en Taxische postwezen onderhandelt met de Belgische regering, om in het vervolg, over Antwerpen de Engelsche brieven en dagbladen spoediger dan thans te kunnen ontvangen. Intusschen is het resultaat dier onderhandelingen nog niet bekend.

Uit Parijs wordt alhier het gerucht verspreid, dat Den Carles bij de Fransche regering eene nota zou hebben ingeleverd, om, als bemiddelaar, tusschen Hem en de Koningin Isabella op te treden, doch zulks vindt geen geloof. Het naar Spanje komen van zijne gemalin getuigt, dat hij wederom groot vertrouwen heeft op het welgelukken zijner onderaanneming. Professor Ganz, die gedurende dezen zomer eene wetenschappelijke reis naar alhier heeft ondernomen, wordt binnen kort te Berlijn verwacht; hij zal zijne aantekeningen in een werk in het licht doen verschijnen.

FRANKRIJK.

PARIS 3 Nov. Een agent van het Mexicaansche gouvernement is dezen morgen, alhier met belangrijke dépêches voor het kabinet der Tuilerien, aangekomen. Naar men wil, schijnt hij overbrenger te zijn van nieuwe voorstellen van den voorzitter Rosas, om de Mexicaansche-Fransche zaak ten einde te brengen. Volgens loopende geruchten, zouden de voorwaarden zich bepalen tot eene geldelijke schade-loosstelling en een handelstractaat, waarbij Frankrijk op den voet der meest begunstigde natie zoude gebracht worden.

De gewone *Perijische Correspondentie* zegt, dat het bericht, betreffende een tractaat tusschen den Shah Mahomed en den Khan van Herat, zich schijnt te bevestigen; terwijl het van den anderen kant blijkt, dat de Perzianen den terugtocht aangenomen en de Engelsche troepen daartegen tegenbevel ontvangen hebben.

Dezer dagen heeft de bekende Victor Hugo aan eenen boekverkooper alhier het recht afgestaan, om, gedurende den tijd van tien jaren, al zijne werken, bij uitsluiting van anderen, te mogen herdrukken en uitgeven, tegen voldoening van eene som van 200,000 frs., waarvan een derde onmiddellijk, en het overige binnen twee jaren moet gestort worden.

Drie metselaren, die onlangs aan het herstellen der fondering van een huis, in de nabijheid der straat Saint-Honoré, werkzaam waren, ontdekten in eene verborgen plaats in den muur 14,000 francs, welke zij, zonder eene mededeeling aan den eigenaar van het gebouw, onderling verdeelden. De rechter daarvan kennis krijsende, vorderde de helft der gevonden som, waarop de wet hem regt geeft, welke hem geweigerd zijnde, hij tegen de drie verklieden een proces heeft begonnen.

SPANJE.

MADRID 25 Oct. H. M. de Koningin heeft het volgende besluit uitgevaardigd: Ten gevolge van de revoc over de reserve troepen van Andalusie, onder bevel van den generaal Narvaez, wiens moed en krijgsgedachten meesten lof verdienen, heb ik, op zijne voordragt, het noodzakelijk geoordeeld, dat het reserve leger vermeerderd moet worden, en wel tot op 40,000 man. Na rijp beraad, stem ik daarin toe, benoem hem tot opperbevelhebber van dat leger, en heb belast, dat men tot de organisatie daardeljk zal overgaan, van 40,000 man, waaronder 2,000 man cavallerie; terwijl de manschappen, die thans het reserve leger uitmaken, daarbij zullen gevoegd worden, en de liting plaats hebben in de zuidelijke provincien van het schiereiland, la Mancha en Nieuw Kastilië. De rangen van tweede luitenant zullen gedeeltelijk door de sergeanten en kadets van het leger, gedeeltelijk door de officieren van de nationale garde worden vervuld; alle welke benoemingen, op voorstel van den bevelhebber, door H. M. zullen geschieden. Ten einde de cadres voltallig te krijgen, zullen diegene, welke tot de liting van 1839 behooren, in geval van nood kunnen worden oproepen. De staatssecretaris van financiën zal aan de thesauriers van 's Rijks schatkist der provincien Andalusie, Cuidad Real, Toledo, Albacete en Murcia bevelen, de noodige gelden ter beschikking van den bevelhebber te stellen, ter betaling der kleedingstukken en der soldijen voor de liting van het eerste contingent. De generaal Narvaez is, wanneer hij zulks noodig acht met de volmagt voorzien, om naar omstandigheden en goedvinden te handelen, terwijl hij door het gouvernement en H. M. krachtdadig zal worden ondersteund. Eindelijk is de generaal en chef belast eene academie op te richten, bij welke de kweekelingen, even als de soldaten, soldij en brood zullen ontvangen, en, wanneer zij de school verlaten, in den rang van officier of sergeant bij het reserveleger treden. Dit besluit is door H. M. geteekend, en gecontrasigneerd door den minister van oorlog al interim, Hubert.

De graaf van Campuzano, gezant van Spanje te Parijs, heeft aan de Cortes eene brochure aangeboden, waarin belangrijke ontdekkingen worden gedaan, betreffende het tractaat van het vierdavig Verbond, en de meeningen der Europeesche Mogendheden, zowel ten opzichte van de liberale partij, als die der absolutisten; het stuk draagt ten titel: *de waarheid van de Cortes gerigt*.

BARCELONA 16 Oct. De Carlisten gaan voort in de provincie hunne troepen te organiseren; de graaf d'España heeft reeds meer dan 300 jonge lieden geëquiperd, welke zijne garde zullen uitmaken. Men zegt, dat eene Carlistische colonne, uit 500 man voetvolk en 300 paarden bestaande, Launpurdau is binnengerukt.

STADSNIJWS.

Aangekomen en gelegeerd in *het Hof der Nederlanden*, in de Dodelstraat, de heer Theodorus Meijer, Consul te New-York en de heer J. C. Meijer, Consul te Calais.

Heden heeft de Criminele Regtbank in Holland hare eerste openbare Toegting, en zijn aldaar behandeld, de zaken van Willem Westerbeek, schuldig verklaard van diefstal bij nacht, gepleegd op een bewoond schip, veroordeeld tot 4 uur tēprontkstelling en 5 jaren confinement met de kosten.

George Antonio Oosterbeek, schuldig verklaard van diefstal ten koste van zijnen meester, tijdens hij bij denzelfden voor loon werkzaam was, gepleegd jegens eenen derden mede aldaar werkzaam persoon; veroordeeld tot 4 jaren confinement in een Tuchtloos met de kosten.

Een jaar hadden zij alks, te midden van schitterende pracht, in armoede doorgebracht. Onderwijl waren gewichtige gebeurtenissen voorgevallen. De voortvlugtige bankier SCHMITT was bij contumacie tot dwangarbeid veroordeeld. PELAZZI's vriend was op de reis, welke hij vruchteloos ter zijner nasporing had ondernomen, overleden. En FRANCESCA had — op den eigen dag, toen zij haar zestiende jaar bereikte — in de kerk, EMILIO BALDI ontmoet, en gemeend, haren beschermengel aan hare zijde biddende te zien. Deze was een jongman van Florence, dweepende van poëzij en liefde, die, tot het doorreizen van Duitschland, Engeland en Frankrijk, bij voorbaat een aanmerkelijk gedeelte van het hem te goed komend moederlijk erfdeel besteed had; en nu Sicilië bezocht, met oogmerk om voorts naar Malta, Griekenland, Azië, en ik weet niet, waarheen al verder, zijne reisbegen voort te zetten. Maar toen, hij dacht aan dat alles niet meer. Hij had FRANCESCA gezien, en één blik had zijn gansche levensplan veranderd. Het voorwerp van het verlangen zijner verbeelding was gevonden. Ook was er geen nacht, of hij maakte een klinkdicht op FRANCESCA; en geen dag, of hij deed het onmogelijke om het haar in handen te spelen. Het was het onmogelijke, en het miste rook, in Italië is ten allen tijde Apollo de begunstiger der liefde geweest.

Te Palermo weten de jonkvrouwen niet, zoo als in Frankrijk of Duitschland, al de veldslagen en vorstenuwelingen der geschiedenis op te noemen. Hadde MOLIERE daar geleefd, hij zou noch voor zijne *Précieuses Ridicules*, noch voor zijne *Femmes Savantes* stof gevonden hebben, en het zou jammer geweest zijn. Maar zij weten gevoel te hebben voor het schoone der kunsten en der natuur. EMILIO's dichterdar vloede niet te vergeefs. Het mishaagde FRANCESCA niet de LAURA te zijn van den jongen PETRARCA. Maar wat al hindernissen en wederwaardigheden hadden zij niet te voorzien! EMILIO had nog slechts een twintigjarigen ouderdom bereikt; zijn vermogen en zijne handelingen stonden onder het bedwang der vaderlijke voogdij; en het was niet te denken, dat de oude heer, reeds over zijne verspillingen misnoegd, genegen zou zijn om toe te stemmen in eene echtverbintenis zonder vermogen, waarbij spijlucht armoede zou huwen. Wanneer de jeugdige geelieven met elkander daarover spraken... Doch hoe? waar? wanneer? wij weten het niet. FRANCESCA trad nooit buiten het paleis, daar vergezeld van hare moeder. Sonnetten, inschrijven, beving de slaaf de markiezin onder het prediken van den geestelijken, en

mogelijk waren het dan niet de luide woorden des predikers, die het huisverend oor van FRANCESCA troffen. Kortom, hoe het zij, op zekeren dag, na verrijten kerkgang, spoedde zich FRANCESCA, zonder de hulp van BEATRIX te verlangen, naar hare kamer; en zich maar even den tijd gunnende om de deur zachtkens te sluiten, ontrolde zij uit de ploof van haren zakdoek een briefje, en las:

«Ik vertrek, ik snel naar Florence, om mijnen vader te voet te vallen en hem te bezweren mij in het bezit te stellen van mijn moederlijk vermogen, en mij te vergunnen het aan de voeten te leggen van haar, wier hart onbevind meer waard is dan alle schatten der wereld. Het is mogelijk, dat hij mij eene liefde vergeve, die in zijn oog dwaasheid is, doch mij op den verstandigen weg terugbrengt. Wat er van kome, bewaar voor mij uwe trouw tot de dagen, wanneer ik mijne vrijheid zal hebben; gij weet, welk een gebruik ik daarvan zal maken. Gewoelt gij, hoe zoet het is, de bewustheid te hebben: er bestaat op de wereld iemand, wiens eenige zielsgedachte ik ben, en die, met vasten wil, door al, wat hem zou beletten, zal heen dringen, om zijn leven aan het mijne te verbinden, en mij tot in den dood zij afgevoerd en zijne godheid te heeten? Zeg, gewoelt gij het zoet van die overtuiging? Ach, wie zou ze hebben op aarde, zoo het niet mijne aangebeden FRANCESCA is? Vaarwel, eeuwig beminde, vaarwel! voor korten tijd, zoo ik hoop... en dan voor altijd de zaligheid onzer liefde.»

«Uw EMILIO.» Zij had gelezen, en nog staarde zij, in gepieps bedwelmd, op het door de tranen des schrijvers moeilijk te leesbare schrift. Na eene wijl eerst teekenden zich hare aandoeningen meer duidelijk voor haren geest; de gepengde boezem kreeg tot ruimere ademhalingskracht; de droefenis over de afreize des beminde, de vrees voor de verbolgenheid zijns vaders, weken voor de hoop op eene blijdere toekomst, die het loon zou zijn, dat alleen beider standvastigheid in staat zou zijn te verdienen; en welgemoed naar de zaal terugkeerende, plaatste zij zich aan de zijde harer moeder, om zich met gespannen aandacht bezig te houden met een ter hand genomen borduurwerk, toen de heer baron VON GARDEN werd aangevond.

Deze was een man van omtrent vijf en veertig jaren, kolossale gestalte en gaarne overvloedige gezetheid, allerwenigst en al aanstands gemeenzaam jongling, waardoor, gepaard met de keurige fijheid zijner

kleeding en linnen, en de kostbaarheid der daartoe behoorende kleinsoden, in hem, op den eersten aanblik, de man van een onmetelijk vermogen te onderstellen was, die nogtans op geene andere onderscheiding scheen prijs te stellen, dan op die van als rond, gulden Duitscher te worden aangemerkt. Hij vertoefde ditmaal slechts een vierdeel uurs, en sprak weinig bij zijn heengaan, echter, verzocht hij om de vergunning van des anderendaags zijn bezoek te herhalen, en in het bijzonder der markiezin en harer dochter zijne opwachting te mogen maken.

De heer baron VON GARDEN bevond zich eerst sedert drie weken te Palermo, alwaar hij eene weelde ten toon spreidde, die zeer afstak bij zijne eenvoudige manieren. Men wist niet regt, wie hij was, of waar hij van dan kwam, of wat het doel was van zijne komst; maar men wist, dat hij bij uitstek rijk was, en dit was aanbeveling genoeg, om de eerste huizen der stad voor hem te openen. Zoo was hij, van de eene kennismaking tot de andere, ook in aanraking gekomen met den markies PELAZZI en diens gezin. Een groot belang voerde hem daarheen. Bij zijnen onmetelijken rijkdom, had hij slechts éenen wensch, zich te verbinden met eene onbemiddelde familie van hoogen rang, en met eene jonkvrouw uit een aanzienlijk geslacht zijne schatten te deelen. Hij had jongv gedragen om zijn voornemen de meeste ruchtbaarheid te geven, en het ontbrak niet aan hoogadelijke families, die hem alle voorkomende oplettenheden bewezen. Maar hij had zijn oog op FRANCESCA gevestigd, die voor hem de zon was, bij welke al de overige sterren taanden. De baron was werkelijk verblind geworden; de eerste maal zijns levens mischien, zeker was het de laatste maal. Hij wist, dat de markies PELAZZI van alle vermogen ontbloot was, ofschoon hem de oorzaak en omstandigheden daarvan onbekend waren. De markies sprak nimmer met iemand daarover; zijne fierheid kon zich tot geene klagen veredderen, en de wond was nog te versch geslagen, om te duiden, dat zelfs de deelneming der vriendschap ze kwame aanraken. De baron VON GARDEN, zijnerzijds, wist evenzeer het geheim des tegenspoeds te eerbiedigen, als hij weinig ophaalde van den oorsprong van zijne fortuin. Kortom, reeds des anderen daags na zijn tweede bezoek, kwam hij zich den markies tot schoonzoons voorstellen, met het aanbod om aan FRANCESCA twee millioenen tot bruidschat te geven, overvloedig de aanzienlijke goederen, van welke zijne echtgenote bezitte, zou zijn. (Het vervolg hernaa.)

Extracten uit de Tweede Editie, van MAANDAG 5 November 1838.

AMSTERDAM 4 Nov. Wij vernemen, dat er eene intekening geopend is op eenen gedenkpenning, ter herinnering aan de ramp van Woerden, op den 25sten November 1813, welke den 25sten dezer op derzelver vijf en twintigste verjaring godsdienstig zal herdacht worden. De penning zal gegraveerd worden door den heer van der Kellen, graveur aan 's rijks munt te Utrecht; op de voorzijde ziet men een' treurwilt, die met zijne nederhangende takken het wapen der stad Woerden, hetwelk gedeeltelijk door een rouwfloers bedekt is, overschaduwet; verder eenige krijgswapenen. In de afsnede leest men: *Woerden 23 November 1813.* Op de keerzijde, een cypresenkrans, waarin deze woorden:

XXV. Jaarkring der Ramp. Godsdienstig herdacht.
25 November 1838.

De prijs voor ieder exemplaar is in zilver f 4, in brons f 1.50. Tot intekening gelooft men, dat aan het depot van 's rijks medailles de gelegenheid is opengesteld. — Ook zijn wij van goederhand onderdicht, dat de gedenkpenning, welke door denzelfden met roem bekenden graveur, bij gelegenheid der 25jarige regering van Willem I, bewerkt wordt, reeds vrij ver gevorderd is; hetzelfde geldt van de door den heer Schouburg op de invoering der nieuwe wetgeving vervaardigd wordende medaille. Eindelijk nog zoude de heer v. d. Kellen reeds bedacht zijn op de bewerking eener medaille, bij gelegenheid des huwelijks van den erfprins van Oranje.

Men verneemt, dat aanstaanden Maandag op nieuw de commissie wegens de ontgeining voor den spoorweg op Haarlem hare zitting zal hervatten, en dat in dezelve als ingenieur is benoemd, de heer van der Kun, ingenieur van den waterstaat, belast met de werken van den spoorweg van Amsterdam op Utrecht, dezelfde, welke onlangs, namens den commissaris des Konings M. van Goudriaan, de werken des spoorwegs op Haarlem heeft geïnspecteerd, en, zoo als wij vernemen, zoo over derzelver voortgang als deugdelijkheid zijne volkomenere tevredenheid betuigt.

Te München is thans eene tentoonstelling van schilderijen geopend, waaronder er eenige van Nederlandsche schilders gevonden worden: In de *Angsburger Zeitung* leest men daaromtrent, onder anderen, het volgende: «Het winterlandschap van Schelfhout toont ons eenen der thans levende Nederlanders van uitstekend talent, en geeft tevens het blijk, dat in Nederland de schakel der groote genre- en landschapschilders van vorige tijden nog onafgebroken blijft voortduren.»

Aan het *Journal de la Haye* ontleenen wij het volgende: «Het berigt, door de meeste onzer dagbladen medegedeeld, dat een onzer landgenooten, Jan Cornelis Singels, architect te Warschau, van wege Z. M. den Keizer van Rusland eene geëmailleerde doos ten geschenke heeft ontvangen, voor een door hem ontworpen plan, om over de rivier de *Narew*, te Nowogorodsk, eene nieuwe soort van ijzeren brug te leggen, moet elk, die belangstelt in gebeurtenissen, welke den roem des vaderlands bevorderen, met eenen zekeren trots vervullen; dan hoe veel te meer moet het hen streelen, die het hunne hebben bijgedragen, tot de ontwikkeling van een talent, dat zulk eene eervolle belooning verdient. De teeken-Academie te 's Gravenhage, waarvan de heer Singels, naar wij vernemen, een leerling is, strekt het dus tot eer, dat men eene dergelijke hulde aan een' harer kweekelingen toebrengt.

Dit voorval geeft ons te gelijk gelegenheid, om van eene tot hiertoe te weinig bekende inrigting te gewagen, die, als het ware, uit het niet gerezen, bijna gelijken tred houdt met de oude academien van dezelfde soort, en al de aanmoediging geniet en hulppbronnen bezit, welke men zou kunnen uitdenken.

Sedert, ten gevolge van een koninklijk besluit in 1821, in verscheidene steden van ons vaderland, teeken-academien werden opgericht, stelde de regering van 's Gravenhage, naar aanleiding der clausules in gezegd besluit, aan eene maatschappij van schilders en liefhebbers, bekend onder den naam van *Vrijz. Koninklijke teeken-Academie*, voor, zigt met gene pas opgerichte school voor de bouwkunde te vereenigen, en de nieuwe teeken-academie op de grondslagen der beide inrigtingen te vestigen.

Zelden heeft er een wedstrijd der teeken of schilderkunst plaats, in welke de kweekelingen der academie te 's Gravenhage niet eenigen roem behalen. Wat de bouwkunde betreft, deze was geheel verwaarloosd, en het onderwijs daarvan aan eenige timmerlieden overgelaten, die waanden, dat hunne leerlingen het hoogste toppunt der kunst bereikt hadden, wanneer zij trappen en kappen konden teekenen.

En vriend der kunst, de weinige hulppbronnen gadeslaande, die er bestonden voor hen, welke zich aan de beoefening der bouwkunde wilden wijden, vormde het plan om daarin te voorzien, en slaagde er in om een aantal personen tot zijne bedoeling over te halen, en aldus werd in 1820 de school voor de bouwkunde opgericht, die, wel is waar, in den beginne met eenige bezwaren had te kampen, doch echter bestaan bleef, de kiem voor die inrigting aan de tegenwoordige Academie werd, en waarmede men het onderwijs in de wis- en doorzigtkunde heeft verenigd. Door de zorg en waarlijk prijzenswaardigen ijver der directeuren, onder welken zich de eerste grondlegger dier instelling loffelijk onderscheidt, verwierf deze tak van onderwijs weldra eene inderdaad bewonderenswaardige uitgestrektheid.

Weselijk, wanneer men den korten tijd in aanmerking neemt, die sedert deszelfs ontstaan tot heden is verlopen, moet het verwondering baren, dat al de meesters bij die inrigting aan dezelve de eerste leiding hebben ontvangen, en zich in hunne kunst volmaakt; dat twee voornaame steden, niettegenstaande de mededinging der talrijke candidaten, leerlingen dezer Academie tot architecten hebben gekozen; dat een leerling dezer Academie dit jaar den grooten prijs voor de bouwkunde aan de Koninklijke Academie te Amsterdam heeft behaald; terwijl vier officieren der genie de eerste opleiding aan deze Academie ontvingen, voor dat zij tot de militaire school werden toegelaten, en een aantal ambtenaren, onder wier opzigt publieke werken werden voltooid, vele timmermans- en meubelaarsheden, enz., zoowel in deze residentie als in andere provinciën gevestigd, alle leerlingen dezer Academie zijn. Verwondering wekt eindelijk de heerlijke bewaarplaats der modellen van kunsten en handwerken, onder bestuur van den kundigen heer Becht; allen zijn met de grootste nauwkeurigheid door de leerlingen dezer Academie, welke zij daartoe bij voorkeur gebruikt, volmaakt bewerkt.

Uit dit overzicht blijkt, dat wij ons mogen geluk wenschen met het bezit eener inrigting, waarvan het nut en de vorderingen zoo klaar zijn bewezen, en waarvoor de regering, die door de aanmoediging, welke zij der Academie schenkt, de heldere bedoelingen der doorluchtige beschermers zoo krachtadig ondersteunt, op de erkenning van alle vrienden der kunst aanspraak heeft.

GRONINGEN 1 Nov. Men vernemt, dat onze stadgenoot, de hoogleraar A. A. Sebastian, benoemd is tot Correspondent der eerste klasse van het Koninklijk Nederlandsche Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schoone Kunsten te Amsterdam.

BRUDA 3 Nov. Gisteren is alhier van de pers gekomen een werk, onder den titel: *Mijne reis naar Rome*, door Dr. Jan-J. F. Wap. De *Bredasche Courant*, hiervan melding makende, zegt, de overtuiging te hebben, dat dit werk, als een tegenhanger van dat van den bekenden Franschen schrijver Jules Janin, over hetzelfde onderwerp, in onze Litteratuur *Epoque* zal maken.

BRUSSEL 3 Nov. Vorst Leopold en zijne gemalin worden tegen den 6 dezer op het kasteel te Laeken terug verwacht.

ENGLAND.

LONDON 1 Nov. De Russische, Turksche en Oostenrijksche gezanten hebben heden aan het ministerie van buitenlandsche zaken gearbeid.

Men weet nog niet, wanneer H. M. te Brighton zal terugkeeren; men gelooft, dat H. M. Windsor niet eerder zal verlaten, dan wanneer de noodige schikkingen betrekkelijk Canada zullen zijn gemaakt.

— De prins Lodewijk Buonaparte heeft tijdens zijn verblijf alhier zijnen aide-de-camp aan lord Melbourne gezonden, ten einde zijne erkentelijkheid te kennen te geven, wegens de vriendschapsbewijzen, die hij van het Engelsch gouvernement heeft ontvangen, gedurende den loop der jongste onderhandelingen in Zwitserland.

— Algemeen gelooft men, dat het Parlement den 4den December wederom zal bijeenkomen.

— De generaal Yherbide is met belangrijke dépêches voor het Mexicaansche gouvernement eergisteren van hier naar Mexico vertrokken.

— Men schrijft uit Montreal dd. 9 Oct.: Wij hebben reden om te geloven, dat in de provinciën van Neder-Canada vele bijeenkomsten van ontvredenens plaats hebben; men moet daarbij eenen eed afleggen. Men dreigt de Engelsche onderdanen, en men zoekt alle gelegenheden om hen te kwelen. Het schijnt, dat de regering van de Vereengde Staten nieuwe berigten ontvangen heeft, betrekkelijk eene geheime verstandhouding tusschen de ontvreden en de vluchtelingen; daaruit kan men opmaken, dat de oproerlingen het ernstig voornemen koesteren, gedurende dezen winter, eene nieuwe en krachtige poging te wagen.

D U I T S C H L A N D.

Van de MONTENEGRIJSCH GRENZEN 9 Oct. De Montenegrijnen houden zich steeds bezig met oorlogstoebereidselen; in de afgelopen week hebben zij hunne troepen van Pastrowich teruggetrokken, oftegeen doorgaans geschiedt, wanneer men eene gebeurtenis te gemoet ziet. Of de aanval tegen Oostenrijk of tegen Turkijë gerigt is, zal later moeten blijken. Intusschen zijn de pikets op de Oostenrijksche grenzen verdubbeld, en alle mogelijke maatregelen genomen om eenen inval tegen te gaan. Men verwacht te Ragusa eene belangrijke lading granen uit Rusland, die voor Montenegro bestemd is.

Van de GALLICISCHE GRENZEN 17 Oct. In het Noordelijke gedeelte van Polen hebben eene menigte arrestatiën plaats gehad. In hoeverre de laatste gebeurtenissen in Krakau met eene groote zamenzwering in verband staan, schijnt twijfelachtig te zijn; sedert dien tijd echter zijn twee Oostenrijksche bataljons van Bodgonze in Krakau binnengegukt, en de Oostenrijksche Consul-generaal is naar Weenen vertrokken, om, naar men zegt, bevelen van zijn gouvernement te ontvangen.

Part. Corr. FRANKFORT 1 Nov. De groot-hertogelijke Hessische gezant aan het Keizerlijk-Oostenrijksche hof, vorst van Wittgenstein, is gisteren alhier aangekomen, doch zal zich spoedig naar Darmstadt begeven, ten einde aldaar bij de opening van de vergadering van den landdag tegenwoordig te zijn; men verwacht geene groote oppositie in de tweede kamer van de groot-hertogelijke Stenden: de staatkundige gevoelens in Hessen Darmstadt zijn veel gematigder dan vroeger.

Het wetgevend ligchaam alhier zal aanstaanden Maandag zijne zittingen over 1838—1839 openen; men verwacht daar eenige meerdere oppositie dan bij het vorige thans afgetreden wetgevend ligchaam.

Volgens nadere particuliere berichten, alhier uit Keulen ontvangen, zijn bij het jongst-plaats gehad hebbend oproer ook eenige personen gewond; doordien het gemeen eenige dragonders van hunne paarden wilde rukken, moesten deze zich met de sabel eenen weg banen; de diefstallen, welke hebben plaats gehad, getuigen, dat het geheele oproer door het gespuis is te weeg gebracht.

Ofschoon zich thans alhier vele zieke personen bevinden, zoo is het gerucht, dat eene zenuwkoorts alhier zou heerschen, tot dusverre ongegrond.

Het verminderen van de Fransche vloot in de Middellandsche Zee geeft aanleiding, dat men vermoedt, dat het in het Oosten niet tot een' oorlog zal komen.

Uit München meldt men, dat er nog niets vast bepaald is, betrekkelijk het houden van een kamp der Beijersche troepen in het voorjaar bij Aschaffenburg. De kroonprins van Beieren blijft vooreerst te Hohenschwangau, en van deszelfs reis naar Griekenland verneemt men nog niets.

Heden ochtend is de regerende oudsteburgemeester, Dr. Thomas, plotseling overleden; hij wordt om zijnen ijver en zijne kunde algemeen betreurd.

P A R I J S.

PARIS 2 Nov. Volgens berichten uit Londen, verkoopt men aldaar in het gevoel, dat het Engelsche Ministerie eierlang het Parlement zal moeten bijeenroepen, ten einde, in overleg met dit staatkundig ligchaam de noodige maatregelen te beramen, tot beteugeling van den opstand in Canada; en ook wil men, dat alsdan ter sprake zullen komen de zaken in het Oosten, die eene dreigende houding beginnen aan te nemen, en de Engelsche regering op middelen doen bedacht zijn, om derzelver gezag in Indië op eene krachtadige wijze te kunnen handhaven.

— Koning Lodewijk Philips heeft, na afloop van de voorstelling van *Cinna*, aan Mlle. Rachel eene som van 1,000 frs. ten geschenke aangeboden, met bijvoeging van een brief, waarin Z. M. in zeer vleijende bewoordingen over het talent van deze jeugdige kunstenaarssprekt.

BAYONNE 29 Oct. Men vernemt uit Acocitia dd. 27, dat Merino met twee van zijne vier bataljons infanterie uit Arragon, en drie eskadrons kavallerie, den Ebro, te Aleandre, tusschen Lloisa en Logrono is overgetrokken. Espartero heeft, naar men zegt, eene krijgsweging in de rigting van Calahorra gemaakt.

— Volgens berichten van Castro Ardiales, zou in de valei van Soba een bloedig gevecht hebben plaats gehad, tusschen de trepen, onder de bevelen van Castor en Castander; laatstgenoemde zou gekwetst zijn geworden.

S P A N J E.

MADRID 24 Oct. De Hertog de Frias heeft eenige veranderingen in het personeel der diplomatie voorgesteld en verkregen. De heer Jabat, secretaris van de ambassade te Londen, is naar Parijs geroepen, om aldaar dezelfde betrekking te vervullen, terwijl de heer Hernandez uit Parijs het Consulaat te Perpignan voortaan zal waarnemen.

— De generaal Palafox is het, uit eigen beweging, en door eigen opoffering eindelijk gelukt, een huis voor invaliden daar te stellen; eene instelling, die reeds zoo lang door de ongelukkige slagtoffers van den burgerkrijg is gewenscht, en 600 soldaten zullen op het einde van dit jaar in het klooster van Antocha gehuisvest worden, en 100 officieren in dat van San Geronimo del Restiro.

I T A L I E.

ANCONA 30 Oct. Heden voormiddag heeft H. M. de Koningin van Griekenland Hoogstderzelver terugreis naar Griekenland, aan boord van de Grieksche korvet *Amalia*, ondernomen.

E G Y P T E.

ALEXANDRIË 29 Sept. Mohamed-Ali is van hier naar Kairo vertrokken, zonder zich alvorens, zoo als men verwacht had, naar eenige andere streken in Neder-Egypte te begeven. Hij bevindt zich sedert eenige dagen in laatstgemelde stad, en men verneemt, dat verschillende Europeesche Consuls hem aldaar zullen komen bezoeken, ten einde mondeling eenige belangrijke punten te behandelen.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *Palembang*, Kap. J. L. G. van der Hucht, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Wit en Lenaert, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman, en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het gek. fregatschip *Oost-Indiën*, Kap. G. Bloin, van Amsterdam. Adres bij Coopman en de Wit en Lenaert, van Olivier en Comp., Hoyman en Schuurman en de Vries en Comp.

Naar BATAVIA, het nieuw gebouwd en gek. tweed. fregatschip *Christina Agatha*, Kap. G. Fabius, van Amsterdam. Adres bij Jan Daniels en Zoon en Arbman.

Naar BATAVIA, het nieuw gek. tweed. fregatschip *Jacob Cats*, Kap. W. B. Dercks, van Dordrecht. Adres bij Jan Daniels en Zoon en Arbman.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. fregatschip *de Kistboom*, Kap. F. Oosterloo, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar BATAVIA, het gek. tweed. barkschip *Anne Gertrud*, Kap. J. J. Boulet, van Amsterdam. Adres bij Canne en Balwé, van de Vries en Comp., van Hogerhuisen, van Amsterdam. Adres bij Jan Daniels en Zoon en Arbman, van de Vries en Comp., van Olivier en Comp., en de Vries en Comp.

Naar SURINAME, het gek. tweed. galjoetschip *Nicolaas*, Kap. Frederik Lange, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het tweed. galjoetschip *Concordia*, Kap. J. D. Diets, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Catharina*, Kap. K. M. Hillers, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. fregatschip *Sophia Maria*, Kap. J. Andresen, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman en E. Windhouwer.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Zaandam*, Kap. L. H. Zinger, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *de Zeevaart*, Kap. K. J. Haasnoot, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Sara Anna Cornelia*, Kap. N. K. Dykhuis, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Hillegonda Ida*, Kap. H. A. Hendriks, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Helena Catharina*, Kap. J. J. Jansen, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het nieuw gebouwd en gek. barkschip *Nickorick Packet*, Kap. C. Hofker, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Sophia Cecilia*, Kap. J. C. Radelff, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Harmonie*, Kap. D. Spreew, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Wilhelmina Frederika*, Kap. J. H. Bodeman, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. fregatschip *Wilhelmina Maria*, Kap. J. C. Atkes, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman en de Vries en Comp.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Dina Maria*, Kap. A. Ahlers, Jr. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar SURINAME, het nieuw gek. tweed. barkschip *Mercurius*, Kap. Claus Wessels, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *de Koophandel*, Kap. C. E. Hoeksma, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. barkschip *Handrika*, Kap. H. K. Sietsema, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. barkschip *Phoenia*, Kap. H. L. Kayzer, van Amsterdam. Adres bij B. D. Bosscher.

Naar SURINAME, het gek. tweed. fregatschip *Noord-Holland*, Kap. H. K. Ruyt, van Amsterdam. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar HAVANA, het gek. tweed. barkschip *Alejon*, Kap. H. G. Bergveld, van Amsterdam. Adres bij B. J. van Hengel.

Naar NEW-ORLEANS, het Amerik. barkschip *Pandora*, Kap. L. Drake. Adres bij van Olivier en Comp.

Naar NEW-YORK, het Amerikaansch gek. tweed. barkschip *Mason Barney*, Kap. John Fudd, van New-York. Adres bij d'Arnaud en Comp.

Naar CONSTANTINOPEL, het Engelsch gek. barkschip *the Elbe*, Kap. Clement Robson, Junior. Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar MALTA, SMIRNA en CONSTANTINOPEL, het gek. barkschip *die gute Hoffnung*, Kap. J. R. Schneiders, Adres bij van den Bey en Comp.

Naar TRIEST, het Oostenrijksch barkschip *Principe Kohary*, Kap. D. Giuranovich, Adres bij van den Bey en Comp. en Nobel en Holtzapfel.

Naar LIVORNO en GENUA, het gek. barkschip *Angelina*, Kap. H. H. Koop, Adres bij van den Bey en Comp. en Nobel en Holtzapfel.

Naar GENUA en LIVORNO, het gek. barkschip *de Tweelingen Daniel en Wilco*, Kap. H. F. Klein, Adres bij C. J. de Grys en Zoon en J. de Rooy.

Naar LIVORNO en GENUA, het gek. barkschip *Emilia*, Kap. T. Thomsen, Adres bij van den Bey en Comp. en Nobel en Holtzapfel.

Naar MARSEILLE, het Nederl. schoone barkschip *Johanna Maria*, Kap. W. K. de Groot, Adres bij van den Bey en Comp. en Nobel en Holtzapfel.

Naar MARSEILLE, het gek. barkschip *Dobara*, Kap. S. Sakes, Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar MARSEILLE, het gek. barkschip *Douro*, Kap. H. de Haas, Vertr. 26 Oct. Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar CADIX, GIBRALTAR, en MALAGA, het Spaansch schip *S. Josey*, Animas, Kap. José M. de Villabaso, Vertr. 8 Nov. Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar BILBAO, het gek. Spaansch schoone barkschip *Ephemia*, Kap. Jose M. de Giori, Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar BILBAO en ST. ANDRÉ, het Spaansch schip *Nostra Signora del Portal*, Kap. Elias Diaz, Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar LISSABON, het Nederl. gek. barkschip *de Onderneming*, Kap. J. Engelenberg, Adres bij Jan Daniels en Zoon en Arbman, en Coopman en de Wit en Lenaert.

Naar PORT A PORT, het Portugeesch schip *Ruinha Constitucional*, Kap. Manoel dos Passos Lourenco, Adres bij C. J. de Grys en Zoon.

Naar BORDEAUX, het Nederl. barkschip *Lisette Carolina*, Kap. T. M. Gnodde, Adres bij Canne en Balwé.

Naar ROCHEFORT, het Nederl. barkschip *de Jonge Jantina*, Kap. Henderk Derks Puister, Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar LEVERPOOL, het gek. barkschip *Martina Johanna*, Kap. R. J. van Driesten, Adres bij Jan Corver en Comp.

Naar RIGA, het Lubecksch barkschip *Jeunette*, Kap. H. G. Winter, Adres bij F. der Kinderen.

Naar ROSTOK, het Mecklenburgsche galjoetschip *Minerva*, Kap. T. Nicmann, Adres bij Hakenson, Jansen en Comp.

Naar ROSTOK, het Mecklenburgsche barkschip *Carl*, Kap. J. C. Peters, Adres bij F. der Kinderen.

Naar STRAATSUND, WOLGAST, GREIFSWALD en BARTH, het barkschip *Augusta Mathilde*, Kap. J. C. Grunwaldt, Adres bij Hakenson, Jansen en Comp.

Naar KOPENHAGEN, het Deensch jagtschip *Maria*, Kap. J. Jurgensen, Adres bij B. J. van Hengel.

Naar BERGEN, het schoone barkschip *Amsterdam Paquet*, Kap. H. C. Elertsen, van Bergen. Adres bij Canne en Balwé.

Scheepstijdingen.

Van Hamburg wordt van den 31 Oct. gemeld, dat den 29 Oct. een Blankensker vaartuig, vermoedelijk van Amsterdam komende, op Gelbzand is verongelukt, en de equipage is verdrinken.

Het schip *Alma*, Kap. T. Henrichsen, v. Hamburg n. Batavia, is den 30 Oct. lek te Portsmouth binnengegeloopen.

Gepraaid 30 Sept. op 28° 8' N. Br. en 28° W. L.: het schip *Louise und Emelie*, Kap. Mildenstein, v. Hamburg n. Veracruz.

S I N N E N G E K O M E N.

TEXEL 3 Nov. Z. Z. W. — D. Milanovich, Eelipse, Odessa. H. Pothoff, Elisabeth, Håvre, F. Karsyns, de Spruit, Leverpool. J. Gibson, Britannia, Newcastle. G. Richardson, Richard and Thomas, dito. Het schip *Andrijs*, Kap. Tieman, v. New-York, den 29 Oct. II. op den Zuidwal aan den grond geraakt, is heden in vlot water gebracht, en is men bezig om het schip in het Nieuwediep te brengen.

VLE en TERSCHELLING geen lijsten.

HELVOET 3 Nov. Z. W. — K. K. Wijkmeijer, Gesina, St. Ubes. G. Maresca, il Condotiere, Gioja. H. H. Naatje, Harmonie, Tremblade. H. H. Pot, Elisabeth, Marennes. P. R. Huismann, Onrust, dito. J. Audibert, Amsterdam, Håvre. J. Gens, Rotterdam, Glasgow. H. F. Klie, de Vr. Henriette, Leverpool. J. King, Rosetta, Hull. G. Reay, Mary, Newcastle. J. de Jong, Diana, St. Davids. R. Adamson, Regina, Sunderland. F. Armstrong, Tiberius, dito. A. J. Bakker, Zeevaard, Leith.

BRIELLE 3 Nov. Z. W. — Niets.

MAASSLUIS 3 Nov. W. — J. Wanaar, Algemeen Belang, N. ordren.
ANTWERPEN 2 Nov. Langheer, D. stin, C. tte, Popke, Anna Catharina, Villanova, Simons, Aurora, Bordeaux, Bunnemeyer, Pytkon, Marennes, Glander, Sans Repos, d. to, Zoetelief, Ludd, d. to, Deschamp, 2 Amis, Clarente, Verrept, Leonidas, Duinkerken, Whitcombe, Soho (S), Londen.
Schulte, Kleine Georg, Hamburg.
ZANTE 8 Oct. Scharenburg, Victore, Antwerpen.
COWES 31 Oct. Mc. Corrah, Sarah, New-Bedford n. Antwerpen.
HULL 29 Oct. Malony, Robinhood, Rotterdam.
STOCKTON 30 Oct. de Jong, 2 Vrienden, Rotterdam. (In lading): Pott, Vertrouwen, Amsterdam.
WHITBEY 29 Oct. Burlington, Clara, Rotterdam.
HARTLEPOOL 27 Oct. Pedersen, Emanuel, Antwerpen. Oetsman, Catharina, d. to, Svensson, Carl Wilhelm, d. to, Berg, Johanna Elisabeth, Amsterdam. Wilson, Victoria, Rotterdam.
YARMOUTH 30 Oct. Adamsen, Regina, Sunderland n. Borecht.
HAMBURG 31 Oct. Valentin, Carl Heinrich, Havana. Deddes, Zeelust, Ronen, Kopke, Yr. Catharina, Amsterdam. Mulder, Leonore, d. to.
AREDAHL 15 Oct. Sörensen, Soebomsten, Amsterdam. Lunoe, Fadrenesland, Antwerp — 18 Oct. Kortrijk, Anna Alida, Harlingen naar Drammen. Andersen, Pelikanen, Antwerpen. Andersen, Ernste, Petersburg n. Antwerpen.
KOPENHAGEN 25 Oct. Rindom, Jens H. Lund, Rugenwalde.
WISMAR 25 Oct. Vagt, Alexardine, Harlingen.
HALTONAU 29 Oct. Duit, Pieterdina, Koningsb. n. Amsterdam. Sap, Mijn Genoege, d. to n. d. to. Mellema, Geeruida, d. to n. d. to. Fokkes, 4 Gebroeders, d. to n. d. to. Van der Wijk, Annegina, d. to n. d. to. Ekamp, Yr. Antje, Bantzig n. d. to. Hansen, Verwachting, d. to n. d. to. Scholte, Antina, d. to n. d. to. Venema, Alherdina, Kiel n. Amsterdam. Paulsen, Charlotte, Sonderburg n. d. to.

UITGEZELD.

HELVOET 3 Nov. H. Nieman, Eliso, Rostok. Bij nader onderzoek der uitgaande schepen is gebleken, dat in den morgen van den 25 Oct. nog in zee is gezeld C. Butler, Sybil, Bridport.
BRIELLE 3 Nov. G. Thomas, Magnet, Colchester. R. Mayor, Attwood (S), Londen. W. Brown, Zoar, Newcastle.
ANTWERPEN 3 Nov. Eddy, Victore, Amsterdam.
COWES 31 Oct. de Jong, Anna Louisa, Amsterdam naar Batavia. — 30 Oct. (Zeilklaar): Natsen, Minerva, d. to naar d. to.
CARDIFF 31 Oct. Pinksterbaer, Goede Hoop, Amsterdam.
LONDEN 30 Oct. (Zeilklaar): Spencer, Jubile, Antwerpen. — 31 Oct. Heath, Alkmaar, Rotterdam. Andillus, Amsterdam, d. to.
NORTH SHIELDS 30 Oct. Hazewinkel, Ankina, Amsterdam.
WISMAR 21 Oct. de Boer, Vr. Petronella, Amsterdam.

Carga-Lijsten.

ROTTERDAM.

BATAVIA, J. Salkeld, ENTREPRISE. 1,087 kranj. Suiker, Collings en Maingy, 1,033 do. do., Macdonald, Gibb en Co.; 152 do. do., L. F. de Bruns; 51 do. do., Spengler en Co.; 888 bl. Tin, Order.
P. Vis, INDIA. 5,715 b. Koffij, 2,853 kan. Suiker, 147 k. Indigo, 400 pic. Tin, 368 boss. Bindrottingen, Ned. Hand.-Maats.
F. Fokkens, ELIZABETH. 2,815 b. Koffij, 782 kranj. Suiker, 161 legg. Noten, 10 do., Foelie, 1,352 boss. Bindrottingen, Ned. Hand.-Maats.
LIVERPOOL, J. J. Schaffer, CATARINA. 200 b. Jeneverbessen, 10,270 ps. Pijpduigen, Joh. de Kuyper en Zn.; 50 v. Potasch, J. Sigrist; 11 v. Wijnsteen, P. J. Reindorp Haine; 310 k. Drop, 193 v. Potasch, 60 b. Galanet, 24 b. Alizari, 3 coll. Diversen, Order.
LONDEN, W. Norwood, COLUMBIE. 200 k. Suiker, 2 k. Indigo, 2 k. Koopm., Lehr en Grohé; 200 m. Terra Japonica, W. Bunge en Co.; 20 b. Katoen, Durselen en Co.; 245 st. Hout, C. L. Ringrose en Co.; 49 p., 15 b., 26 k. Koopm., 9 ser. Amandelen, Order.
D. Dunlop, BATAVIA. 130 b. Koffij, Kreglinger en Co.; 14 z. do., C. Reineke; 1 b. do., 9 k. Thee, 45 m. Droog, Levino en Mayer; 60 z. Pepper, Thormaun en Co.; 24 b. Katoen, Coomans, Born en Philippi; 10 b. do., Lühns en van Overzee; 60 k. do., 2 k. Indigo, J. van Ommen en Zn.; 29 k. do., W. Bunge en Co.; 36 k. do., v. Balguerie en Zn.; 16 k. do., 3 k. Koopm., P. J. Reindorp Haine; 12 k. Indigo, de Jongh en v. d. Willigen; 9 k. do., A. F. Ebeling en Co.; 9 k. do., W. A. Fuchs en Co.; 8 k. do., 6 v. Salpeter, A. T. Söling en Co.; 6 k. Indigo, C. L. Ringrose en Co.; 3 k. do., 45 bl., 1 bos Koper, Lehr en Grohé; 74 st., 240 boss. do., Boutmy en Co.; 30 pl. do., J. F. Hoffmann en Zn.; 106 k., 8 v., 24 p. Koopm., 15 k. Thee, 9 k. Indigo, 2 f. Rum, Order.
R. Mayor, ATTWOOD. 120 z. Koffij, Acklerin en Blankart; 30 b. Katoen, 2 b. Vellen, 17 st. Hout, 3 k. Koopm., 15 k., 1 ser. Indigo, C. L. Ringrose en Co.; 8 k., 2 ser. do., 15 z. Terra Japonica, M. Retemeyer en Co.; 6 k. Indigo, Kreglinger en Co.; 8 k. do., J. Ooms Es. en Co.; 3 k. do., A. T. Söling en Co.; 10 st. Hrbonjhou, Vink en Co.; 10 bl. Tin, C. Balguerie en Zn.; 74 p., 79 z., 53 k. Koopm., 22 k. Indigo en Monster, 2 v. Ram en Wijn, 3 pl. Koper, Order.
LEVERPOOL, W. Soanes, WILLIAM. 59 b. Katoen, W. Bunge en Co.; 40 b. do., G. Derkenne Jr.; 12 k. Lacye, Seunwen en Mair.
NAPORT, A. J. Hubert, ZOROVLIET. 1,144 ps. ijs. Sporen, Order.

GRIEKENLAND.

Eindelijk dan toch schijnt het, dat de zaken van Griekenland, door de reeds zo lang miskende fondshouders van 1824 en 1825, eens weder ter baan zullen komen en blijven. Vele schrijvers hebben reeds veel, en naar waarheid gezegd, wat over dat schoone en van ouds beroemde land, dat steeds, om zijne industriële bronnen, kunsten en wetenschappen, vermaard zal blijven, kan gezegd worden, en mogelijk spoediger dan men denkt, eens weder, zoo als in vroeger tijden, het toonbeeld voor andere volkeren zijn. Roemrijk was deze natie ten allen tijde, en zal het blijven. Haar gouvernement kan soms in slaap gewiegd zijn geweest maar ook, dat zal ontwaken, en helder doorzien, om niet meer bedweld in te sluimen. Men mag dus met reden vragen, en zijne verwondering te kennen geven, hoe het mogelijk is, dat de Griekische fondsen tot zulk een verbaasende laagte hebben kunnen vallen; men werpt, en dit is ook niet te verwonderen, de geheele schuld daarvan en van de nonbetaling op het gouvernement van Griekenland, en het is ook waar, hetzelfde had moeten zorgen en inzien, ten minsten van het oogenblik, dat men rust genoot en vrij en onafhankelijk gevestigd was, zich met zijne schuldeischers van 1824 en 1825 te verstaan en een billijke schikking te treffen, doch dit is niet gedaan. Maar is de schuld der nonbetaling van renten niet het meest aan de Griekische fondshouders zelve te wijten? Wat hebben deze aangewend? Al den tijd, dat er geene rentebetaling geschied is, hebben zij moeite gedaan om die te verkrijgen? Neen! zoover ons bewust is, zijn zij stil en lijdelijk gebleven, hebben zich zelfs niet geroerd, en waren als of er geen leven in was. Zie daar, het verval der fondsen, die anders ruimschoots gewild zouden zijn; het is dus eigen schuld, eigen onvergeeflijke nalatigheid, die het tijdstip, dat eens ophoude; want iets dat een langen tijd weinig opbrengt, moet dalen. Hier bestaat de zekere waarheid, dat een schuldenaar, die traag of voor een tijd lang bezet is, en dien de betaling moeilijk valt, zich zelve niet aanpakt, maar stil houdt, als men hem met vrede laat, en ook is dit het geval met onwillige betalende; men moet dus de Griekische regering in

dezen niet als onvermogen, maar als verregaand negligent beschouwen als nalatig; wij ten minste, die de zaken van nabij kennen, houden het laatste voor waar, want een reeds zoo lang rustige gesteldheid des lands had die regering moeten aansporen, om op een bestaande wijze ten voordele van hun land te handelen, en met de schuldeischers in onderhandeling te treden, ten einde men den goeden wil konde zien, die er bestond, voor die genen, die de oorzaak zijn, dat zij door die bijdragen, in de verkrijging hunner vrijheid hebben kunnen volharden.

Het volste recht is dus reeds lang aan de schuldeischers van 1824 en 1825, om de betaling der renten nadrukkelijk te vorderen, op een billijke schikking, in de wettig verkregen zekerheids middelen en waarborg, te blijven aandringen en insteren. Want niets doende blijft het zoo, men gaat niets vooruit, er komt niets van en het blijft ook in statu quo.

En waarlijk een nalatig schuldenaar moet, tot zijn eigen bestwil, tot betaling aangespoord, en hem telkens aanmanende, zijne verplichting onder het oog gebragt worden; dit is het middel om hem opmerkzaam, en niet zorgeloos daarentrent te doen zijn. En door ook zoo te handelen met het Griekische gouvernement, zal het gewis ook aangespoord worden, om aan zijne schuld, en de betaling der renten, en dus ook, om aan zijnen pligt, en goeden naam te denken, en dezen niet op een zoo nalatige wijze voorbij te zien; want nu heeft het den schijn, als of de ministers van Griekenland op hun eigen voordeel meer bedacht en daarop werkzaam zijn geweest, dan op het welzijn van den staat, en de instandhouding van deszelfs goeden naam en credit, als de eerste heilige pligt, waarop een volk en deszelfs regering moeten zien, dat dezelve niet verloren gaan; want daarmede gaat het, als met elk individu: die zijnen goeden naam en credit verliest, heeft alles verloren, en wordt zelden, in welke omstandigheid ook, meer geholpen.

Het land is schoon, de natie is goed, is vrij en onafhankelijk, heeft een erkend Vorst aan het hoofd, die nu zelf regeert, bezit hulptrouwen en middelen, meer dan voldoende, als het die op een gepaste wijze bezigt. Wat wil men dan meer om een betere waarde aan die fondsen te geven, die nu, hoe schandelijk, zoowel voor de crediteuren, als alles werkloos aanzien, als voor de Griekische natie zelve, nog lager staan dan de fondsen der minste Zuid-Amerikaansche republiek. De regering van Griekenland moge dus een weinig toezien, en niet langer zoo nalatig blijven. Geschriften worden wereldkundig en ieder neemt er het zijne uit, en Griekenland zou ten zijnen behoeve bezwaarlijk iemand vinden, die zich naderhand zijner meer aantrok. (Het vervolg hierna.)

AAN DE REDACTIE VAN DEN AVONDSODE.

Mijne Heeren!

Aangenaam ware het mij, indien uwe onpartijdigheid het toeliet, het hierbij gaande artikel te plaatsen.

Daar ik het voor schadelijk houde, dwalingen te verspreiden, en geloof, dat zulks de Nijverheid van een land benadeelt, zoo beschouw ik het als mijnen pligt, u eenige aanmerkingen te zenden op het artikel: *Iets over Schepen en Vaartuigen op Kanalen en Vaarten*, geplaatst in uw blad van den 26 Oct. jl.

De schrijver zegt: «Men zal nog lang te zoeken hebben, alvorens men voor de kanaalschepen eenen vorm zal hebben gevonden, welke den Canoe der Indianen en Esquimaux, of het Chinese Jonk zal overtreffen.»

De vorm van den Canoe der Indianen past niet voor kanalen, en die van de meeste Chinese Jonken behoort tot de slechtste, welke men tot nu in eenig land vindt. Hoewel men in den Indischen archipel schoone kanaal- en riviervaartuigen aantreft, zoo bestaat er wel geen twijfel, dat de beste vorm voor kanaalschepen thans in Groot-Brittanje gevonden wordt.

De schrijver zegt verder: «Ook het schip zal minder of meerder op of door het water, naarmate van zijne snelheid en van de gedaante zijner voor- en achtersteven, gaan.»

Ook dit is niet juist. Het hangt niet alleen van zijne snelheid en van de gedaante zijner voor- en achtersteven af, en zelfs bijna niet van deze laatste, maar van den vorm van het geheele vaartuig; van den vorm, de wijfde en diepte van het kanaal, waarin het vaartuig wordt voortbewogen, van de wijze dezer voortbeweging, den vorm en de grootte van het vaartuig, enz.

Doch de grootste dwaling toont de schrijver, wanneer hij zegt: «Het schip zal zinken tot het punt van zwaarte of graviteit; hetzelfde moet, zoo veel mogelijk, aan de oppervlakte van het water gehouden worden.»

Wat bedoelt de schrijver met het punt van zwaarte of graviteit? Waarschijnlijk het zwaartepunt van het geheele schip. Een ieder, die slechts de geringste theoretische kennis van den scheepsbouw heeft, weet, dat het maar hoogst zeldzaam plaats vindt, dat het schip tot het zwaartepunt van het water zinkt, of dat dit punt juist in de oppervlakte van het water zoude komen.

Gewoonlijk is het in zeeschepen daaronder, doch soms ook daarboven, en dit laatste vindt vooral plaats in de beste kanaalvaartuigen, waar zulks verkieslijk is.

Bedoelt de schrijver met het punt van zwaarte of graviteit het zwaartepunt van het door het schip verplaatste water, zoo kan zulks volstrekt geene plaats hebben; dit punt moet altijd onder de oppervlakte van het water zijn. Eenig ander punt is niet denkbaar. — Het is ook niet juist, dat het schip zooveel mogelijk aan de oppervlakte van het water zoude moeten gehouden worden. — De beste kanaalvaartuigen zijn in tegendeel zeer scherp, en zijn dus ver van die voorwaarde te vervullen.

Na deze aanmerkingen, welke waarschijnlijk door ieder scheepsbouwkundige voor juist zullen erkend worden, zal het onnoodig zijn, daarmede voort te gaan; ik voeg er slechts nog bij, dat de Hollandsche kanaalvaartuigen van eenen vrij doelmatigen vorm voor het doel zijn, en bij denzelfden waarschijnlijk meer voordeel door verbeteringen in de constructie, dan door veranderingen in den vorm, zal te behalen zijn.

ROTTERDAM, 3 November 1838.

Zakelijk uittreksel uit het verslag van Gedeputeerde Staten aan de Staten der provincie Zeeland, gedaan in derzeiver algemeene vergadering, den 3 Julij 1838.

Personeel. In het personeel dezer vergadering is geene verandering ontstaan, vermits in dit jaar geene afreding heeft plaats gehad en geen der medeleden door den dood is weggerukt, of deszelfs ontslag heeft gevraagd.

Met de dienst van den waterstaat in deze provincie, ter vervanging van den hoofd-ingénieur S. Kiers, die op deszelfs verzoek in die betrekking naar Utrecht is overgeplaatst, is bij dispositie van den minister van binnenlandsche zaken belast geworden de bij Zr. Ms. besluit tot hoofd-ingénieur van den waterstaat der 2de klasse benoemde ingenieur der 1ste klasse, A. Caland.

Eeredienst. Daar, waar buitengewone uitgaven de krachten der gemeenten te boven gaan, wordt de hulp van het gouvernement niet vruchteloos ingeroepen, met dankbaarheid ontvangen en tot onontbeerlijke behoeften aangewend. Van dien aard zijn de tot herstel der door den storm van den 29sten November 1836, toegebragte schaden verleende subsidien van f 400, aan de gemeente Vrouwenpolder, van f 200, aan de gemeente Kerkwerf, en van f 150, aan die van Sint Jansland, en het aan die van Kerkwerf tot herstel der kerk en consistorie verstrekte subsidie van f 450; zijnde

op een verzoek van kerkvoogden van Zoutelande, om een tegemoetkoming in de aanzienlijke kosten van herstel, der door gezegden storm aan de kerkgebouw veroorzaakte schaden, nog niet beslist, terwijl een aanzoek der gemeente Heinkesand, om hulp uit 's Rijks kas voor de herstelling van de oude zeer groote kerkgebouw aldaar, hetwelk aanzienlijke, de krachten dezer arme gemeente verre te boven gaande, herstellingen vereischt, aanleiding heeft gegeven tot een nader onderzoek, of het niet doelmatiger en wellicht in de gevolgen minder kostbaar zoude zijn, dit voor de behoeften der groote en kostbare kerkgebouw af te breken en een geheel nieuw gedeelte uit den afbraak der oude kerk op te bouwen, welk onderzoek nog niet is afgehoopen.

De opbouw der nieuwe kerk te Zierikzee blijft, ten gevolge van het faillissement van den aannemer, nog steeds gestaakt, zijnde kerkvoogden derzeiver aanvraag als nu geautoriseerd, om een acte tegen denzelfden en de syndics in zijnen boedel tot reëlitatie van het contract van aanbesteding en regeling van de afrekening met denzelfden in te stellen.

Met den opbouw der nieuwe kerk te IJzendijke is nog geen' aanvang kunnen worden gemaakt, vermits de aanbesteding niet gunstig is uitgevallen, en de gemeente zich buiten staat bevindt, het meerder bedrag der aannemings-som, dan die der raming, bijeen te verzamelen, weshalve de aanbesteding door den directeur-generaal voor de eeredienst is afgekeurd, terwijl Z. Exc. nader heeft verlangd, dat de opbouw dezer kerk en middelen tot bestrijding der kosten een onderwerp van overweging bij de nieuwe kerkelijke administratie zoude uitmaken, en door dezelve aan Z. Exc. deswege nadere voorscullen zoude worden gedaan.

Aan de R. K. gemeente van Clinge, welke gelast is om het achterstallig tement van den disservant der gemeente, over 1832 tot en met 1836 te vervolgen te voldoen, is door Z. M., tot gemoetkoming in dit bezwaar een subsidie van f 600 toegelegd.

Onderwijs. In de 154 lagere scholen dezer provincie, welker getal nu één is verminderd, door de vereeniging der twee te Tholen bestaande tot één algemeene school, in welke ten koste der stad al de leerlingen gratis zullen onderwezen worden, waren 10,009 jongens en 6,062 meisjes, te zamen 16,642 kinderen onderwezen, waaronder 4,115 meisjes, tot het onderwijs zijn toegelaten; terwijl uitendien op de avondscholen die niet op de dagscholen gaan, aan het onderwijs deel hebben genomen, benevens 988 op 34 scholen van de 2de klasse, zodat het totaal der onderwijs genoten hebbende 18,414 bedraagt, zijnde het getal schoolkinderen in 1837 1937 meer geweest dan in het voorgaande, en meer dan 1/4 geheele bevolking, zodat wanneer men in aanmerking neemt, dat voor ten platten lande de kinderen vroeg de scholen verlaten, het er voor gehouden kan worden dat slechts zeer weinig van het onderwijs verstoken blijven, terwijl de aanzienlijke vermeerdering van het getal schoolkinderen de aangename voldoening verschaft, dat de voortdurende bemoeijng der provinciale en plaatselijke autoriteiten en die der districts-schoolopzieners, om het lager onderwijs te bevorderen en uit te breiden, niet vruchteloos zijn, maar dat de uitkomsten aan de daarvoor bestede moeite en kosten beantwoorden.

De verbetering der scholen en schoolmeubelen is in het afgelopen jaart voortgezet. De nieuwe school te Tholen is in den aanvang dezes jaars voor f 9,700 aanbesteed; te Gapinge is een gedeelte der kerk afgescheeld, en voor een som van f 660, tot een geschikte school ingerigt; te Rilland is een nieuwe school in aanbouw, ook te Zuiddorpe en te Breda; te Breda respectievelijk voor f 2200, f 3080, en f 3200, zijn aanbesteed; te Rilland de school te Wolphaartsdijk met de geringe som van f 399, aanzienlijk kunnen worden vergroot, en door de gemeenten van Noordgouwe, St. Annaland en Kloetinge bereids voordragten tot stichting van nieuwe scholen gedaan, welke wij ons vleijen, dat nog in den loop van dit jaar zullen worden ten uitvoer gelegd, terwijl het voornemen om ook te Kleverskerke een nieuwe school te stichten, in afwachting van Zr. Ms. beschikking op een adres van het gemeente-bestuur om, uit hoofde van het onvermogen der gemeente, hierin door een subsidie uit 's Rijks kas geholpen te worden, nog niet is verwezenlijkt.

Tot een gedeeltelijke bestrijding der kosten van de scholen te Breda en te Zuiddorpe, is bij Zr. Ms. besluit van den 19den Julij jongstleden n°. 76, subsidie toegestaan aan eerstgemelde gemeente van f 700, aan laatstgemelde van f 1400; bij de vermelding van dit bewijs van 's Konings welwillendheid mogen wij niet nalaten hetzelfde aan U. E. Gr. Ach. als een bijzonder blijk van 's Konings belangstelling in het lager onderwijs te doen kennen, als zijnde bij gemeld besluit een som van f 20,000 voor den opbouw van verschillende schoollocaal in het Rijk verstrekt van welke f 5000, uit Hoogstdezelfs bijzondere fondsen zijn aangewend. Uit de door U. E. Gr. Ach. bij de algemeene provinciale begroting opende credieten, hebben wij aan de gemeente Gapinge f 600, aan Rilland f 800, en aan de gemeente Breda f 1500, subsidie toegelegd, terwijl de gemeente Zuiddorpe een renteloos voorschot van f 1000 zal erlangen, en uit de nog beschikbare fondsen onderstaand aan de gemeenten Noordgouwe, St. Annaland en Kloetinge is toegezegd. Voorts zijn door ons aan 10 onderwijzers toelagen verstrekt, onder verplichting om daarvoor aan eenige kinderen van behoeftige niet bedeelde ouders gratis onderwijs te geven, waarmede het dubbel oogmerk wordt bereikt, om eenige kinderen, welke van het onderwijs verstoken zouden zijn, in hetzelfde te doen deelen en aan eenige onderwijzers, welker standplaats en bekrompen bestaan oplevert, eenige ondersteuning te geven; ook is wederom ter beschikking van ieder der schoolopzieners een som van f 100 gesteld, om tot aanmoediging van het lager onderwijs door hen te worden gebruikt, van welker doelmatig gebruik, meestal tot het verstrekken van schoolmeubelen aan kinderen van minvermogenenden op de scholen, ons nit de gedane verantwoording is gebleken. Tot vestiging der weduwenbeurs van onderwijzers is een subsidie van f 1338 uitbetaald; deze telt 132 leden, een heeft negen pensienetrekken de weduwen te haren laste, die ieder f 100 pensioen genieten.

Behalve de bovengemelde aanzienlijke uitgaven tot verbetering der scholen, zijn in onderscheidene gemeenten blijken van belangstelling voor het lager onderwijs gegeven: te Axel, Oud Vossemeer, Stavenisse, Eede en Westdorpe, werd een toelage aan de onderwijzers verstrekt voor het gratis onderwijzen van kinderen van minvermogenenden. Aan den stads schoolopziener te Vlissingen is een toelage van f 200 verleend voor de kosten van eenen ondermeester; die te Ritthem, te Graauw en Langendam, te Zuiddorpe en te Philippine, bekamen toelagen voor huishuur; te Elkerzee, Rengerskerke, Ouwkerk, Renesse, Waarde en Wemeldinge werden verbeteringen aan de scholen aangebragt; te Sluis werden de schoolmeubelen vernieuwd en verbeterd. (Het vervolg hierna.)